

СРПСКО КОЛО

● ЛИСТ САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА ● ПИСАН ИЈЕКАВСКИМ ИЗГОВОРМ ● ГОДИНА IV ● БРОЈ 46 ● СЕПТЕМБАР 2019. ● БЕСПЛАТАН ПРИМЈЕРАК

7. ДАНИ
РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ
У СРБИЈИ

24

ПРОГРАМА

30

ИЗВОЂЕЊА

21

ГРАД

СПЕЦИЈАЛНИ ДОДАТАК СРПСКОГ КОЛА

ИСТОРИЈСКА ПОСЈЕТА ПРЕДСЈЕДНИКА СРБИЈЕ СУНАРОДНИЦИМА У ЗАПАДНОЈ КРАЈИНИ

У ДРВАРУ ОБИЉЕЖЕН ДАН СЈЕЋАЊА НА СВЕ СТРАДАЛЕ СРБЕ У ДВАДЕСЕТОМ ВИЈЕКУ

КАКО ЈЕ МУЧКИ УБИЈЕНО 12.000 СРБА КОД БИХАЋА

Корак ка истини
о Гаравицама

ФУДБАЛСКИ СПЕКТАКЛ У БАЊАЛУЦИ ПОВЕЋАЊЕ НАТАЛИТЕТА КАО ПРИОРИТЕТАН ЗАДАТАК

Ветерани Црвене Звезде и Борца увеличали хуманитарну акцију "Дјеца нам се рађала"

ИСТОРИЈСКА ПОСЈЕТА ПРЕДСЈЕДНИКА СРБИЈЕ СУНАРОДНИЦИМА У ЗАПАДНОЈ КРАЈИНИ

У ДРВАРУ ОБИЉЕЖЕН ДАН СЈЕЋАЊА НА СВЕ СТРАДАЛЕ СРБЕ У ДВАДЕСЕТОМ ВИЈЕКУ

Председник Републике Србије Александар Вучић је поводом обиљежавања Дана сјећања, помена на све страдале Србе у двадесетом вијеку боравио у Дрвару, гдје је обишао и Предшколску установу *Мајка храброст* у Дрвару. За Дрвар је из Србије пребачено милион евра за улагање у најважније пројекте од интереса за грађане, укључујући водовод, као и за измиривање дуговања која општина није могла да покрије, речено је приликом посјете председника Вучића.

ОСТАНИТЕ НА СВОЈИМ ОГЊИШТИМА

– Веома сам срећан што сам овдје. Неко ми је рекао да од Берлинског конгреса свакако, а можда и од прије, ниједан од српских кнезова, краљева, па онда председника, премијера, никад није дошао у Дрвар. Срећан сам што сам овдје и што смо нешто мало могли да помогнемо – изјавио је председник Вучић и додао да ће дио од милион евра, које је Србија донирала Дрвару, бити издвојено за неплаћене обавезе породиљама и мајкама са троје и више дјеце.

Председник Вучић је

обишао Предшколску установу *Мајка храброст* у Дрвару.

– Дошао сам да вас будрим да останете на својим огњиштима. Хоћемо да се развијате јер данас можемо да помогнемо, имамо здраву државу и финансијске могућности. Оно што данас славијемо јесте живот. Осјећаћете још већу помоћ Србије, то радимо за вас и вашу дјецу. Овај вртић мораће да буде још љепши. Морамо да покажемо снагу развоја, снагу наше економије и снагу будућности у коју вјерујемо. Србија ће бити уз вас много више него што је била раније – поручио је председник Вучић становницима Дрвара и нагласио да то није крај подршке Србије и да ће се донијети одлука о давању посебних субвенција за пословне људе из Србије, који желе да улажу новац у четири општине – Петровац, Дрвар, Грахово и Гламоч.

Српски члан Председништва Босне и Херцеговине Милорад Додик, домаћин посјете председника Републике Србије, истакао је да је председник Вучић безгранично помогао српски народ, у четири општине у Федерацији, као и 63 општине у

Републици Српској, те да се захваљујући њему спроводе пројекти и граде објекти који ће обиљежити присуство Србије у тим општинама.

– Читав народ Вам је захвалан. Вјерујем да Ви ни сами не знате колико поштовања уживате у народу и колико се цијени Ваша подршка. Важно нам је да је Србија овдје, да показује да је овдје са нама, да заједно рјешавамо питања – рекао је српски члан Председништва БиХ.

БЕЗ ЈЕДИНСТВА НЕМА ОПСТАНКА

Председник Вучић се, у Радничком дому, састао са начелницима општина, посланицима у Парламенту БиХ и делегатима у Дому народа Парламента федерације БиХ и истакао да Србија и Република Српска имају добре односе, али и апеловао на грађане да буду што јединственији, јер само тако можемо да опстанемо.

– Мало нас је, нећемо опстати ако не будемо сложнији, јединственији, ако не будемо имали визију не само за себе, него и за свој народ у наредних десет, десет година. Покушајте да се на локалном и свим другим нивоима што боље разумијете и да

се сагласите што више. Нашу помоћ ћете увијек имати и, ако је потребно, биће и већа – нагласио је председник Вучић.

Председник Вучић је присуствовао академији *Крајина моја*, посвећеној страдању и прогону Срба из западнокрајинских општина.

– Поносан сам и срећан што сам са вама, што вечерас, овдје, могу да представљам Србију, и Београд, и Лесковац и Ниш, и Крагујевац, и Нови Сад, јер знам колико волите све те градове, знам да ваша срца куцају за Србију. И наша срца куцају за вас, за Бањалуку и за Дрвар, за сва мјеста у којима наш народ живи. Увијек ћемо бити уз вас и заједно са вама – рекао је председник Вучић и подсетио на страдање нашег народа.

– Желимо да живимо у миру и то је једина будућност за коју се залажемо, али не дамо никоме да изврше историју и да од жртве прави целата. Морамо да промијенимо наше понашање, да будемо јединствени, да чувамо једни друге, да се разумијемо и да будемо једни уз друге. Морамо да научимо историјску лекцију. Не смијемо да прећуткујемо своје слабости и своју кривицу, да бисмо у будућности знали да се понашамо другачије, да бисмо знали да се понашамо одговорно. Дајемо почаст и животу, боримо се за животе нашег народа и других народа. Имамо право да се поносимо што припадамо српском роду, да бринемо једни о другима и да будемо свјесни да само радом и енергијом можемо да опстанемо и постигнемо нешто. Живео Дрвар! Живјела Крајина! Живјела Република Српска! Живјела Србија! – поручио је председник Вучић на академији поводом Дана сјећања, посвећеног страдању Срба у двадесетом вијеку.

ДОДИК И ВУЧИЋ ПОСЈЕТИЛИ РОДНУ КУЋУ ГАВРИЛА ПРИНЦИПА

» Милорад Додик, Александар Вучић и Душко Радун у Обљају

Председник Србије Александар Вучић и српски члан Председништва БиХ Милорад Додик посјетили су родну кућу Гаврила Принципа у селу Обљај у Босанском Грахову. Том приликом су поручили и истакли да ће у наредном периоду бити пронађен начин за њено додатно уређење, као и побољшање прилаза.

Вучић, који се током посјете кући Гаврила Принципа уписао у књигу сјећања, навео је да ће Србија увијек помагати народу Грахова и овог краја. „Увјерен сам да српски народ никада неће заборавити јуначко дјело Гаврила Принципа“, написао је Вучић.

Додика, Вучића, генералног секретара председника Србије Николу Селаковића, министра финансија Србије Синишу Малог, те замјеника председavajuћег Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Николу Шпирића током посјете је дочекао делегат из реда српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ Душко Радун. У кући Гаврила Принципа одржан је и историјски час. Један од потомака Гаврило Миле Принцип је током обиласка Вучићу и Додику показао и филцан који је поново враћен у кућу Гаврила Принципа. Председник Србије посјетио је и трочлану породицу Принцип, која живи поред куће Гаврила Принципа, а даривао је дјецу из породице Чеко из села Обљај.

Обновљена родна кућа Гаврила Принципа свечано је отворена 28. јуна 2014. године, поводом стотину година од почетка Првог свјетског рата. Одбор за обнову куће Гаврила Принципа изразио је захвалност тадашњем председнику Републике Српске Милораду Додику, Удружењу *Принцип Српски* из Новог Сада и Заједници Срба из Милвокија, који су материјално помогли обнову.

НИКАД НЕ ЗАБОРАВИТИ СТРАДАЊЕ СРПСКОГ НАРОДА У ЗАПАДНОЈ КРАЈИНИ

У Дрвару је отворена изложба под називом *Опомена*, у оквиру *Дана сјећања* на све српске жртве у ратовима током 20. вијека који су ове године посвећени страдању Срба у западнокрајинским општинама 1995. године. Милорад Којић, директор Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражења несталих лица – организатора изложбе, рекао је да се деведесетих година прошлог вијека у западној Крајини догодило класично етничко чишћење у којем је протјерано 120.000 Срба. – Морамо стално да истичемо истину о ономе шта се Србима дешавало овдје. Ово је био рат у којем је, према званичном попису Републичког центра, убијено 29.786 Срба – навео је Којић.

Начелник општине Дрвар Душица Рунић рекла је да је ова изложба опомена да никада не смије бити заборављено страдање српског народа на подручју западнокрајинских општина.

– Број Срба у Федерацији БиХ је на нивоу статистичке грешке. Морамо бити јединствени да бисмо опстали и остали на овим просторима – поручила је Рунићева. Један од аутора изложбе Предраг Лозо изјавио је да су када је ријеч о страдању Срба из западнокрајинских општина највећи злочини почињени у Босанском Петровцу. – Жељели смо да прикажемо обим и карактеристику злочина над Србима у западнокрајинским општинама, трудећи се да сачувамо што више имена, да не бјежимо у статистичко посматрање, него да сачувамо сјећање на жртве. То смо дужни – рекао је Лозо.

Професор Универзитета у Бањалуци Горан Латинковић одржао је историјски час, говорећи о чињеницама и догађајима о страдању Срба са подручја западне Крајине. Изложби у Радничком дому присуствовао је велики број посјетилаца међу којима су били, делегати из реда Срба у Дому народа Парламента ФБиХ Драгана Дамјановић и Горан Броћета, начелник општине Источни Дрвар Милка Иванковић, министри у Ливанском кантону Василија Броћета и Милош Баук, директори основних и средњих школа у Дрвару, ученици школа из Босанског Грахова и Дрвара, директори јавних установа из Дрвара. **СРНА**

» БЕЗ ДЈЕЦЕ НЕМА БУДУЋНОСТИ: Председник Србије обишао предшколску установу *Мајка храброст* у Дрвару

ЛИНТА И ПРЕДСТАВНИЦИ ИЗБЈЕГЛИЧКОГ НАСЕЉА КАМЕНДИН НА САСТАНКУ У СЕКРЕТАРИЈАТУ ЗА ИМОВИНСКЕ И ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Ко је надлежан за проблеме станара насеља Камендин?

У насељу Камендин (Земун поље) 20. јуна ове године усељено је у станове 270 избјегличких породица из Хрватске и Босне и Херцеговине у оквиру петог потпројекта Регионалног стамбеног програма. Одмах након усељења породице су се суочиле са мноштвом проблема. Незадовољне избјегличке породице тог насеља за помоћ су се обратиле народном посланику Миодрагу Линти.

На њихов захтјев Линта је договорио састанак у Секретаријату за имовинске и правне послове са начелником Одјељења за становање Гораном Благојевићем. Састанак је одржан у понедељак 7. октобра у просторијама Секретаријата. Поред народног посланика Миодрага Линте састанку су у име Секретаријата присуствовали Горан Благојевић и Јелена Ђупурдија и представници избјегличког насеља Камендин: Никола Крећа, Дарко Боротић, Дејан Владимиров, Миле Ђумић и Жељко Анђелковић.

На одржаном састанку у просторијама Секретаријата за имовинско правне послове – Одјељење за становање, присутни представници су указали писмено и усмено на многе проблеме у насељу који се односе на пропусте и недостатке у квалитету извођења грађевинских радова, како стамбене зграде, тако и околиша на предвиђеној грађевинској локацији. Представници станара безуспјешно су се писменим путем обраћали надлежнима, наводећи пропусте и недостатке, а који се дијелом односе на сљедеће:

Од дана усељења у зграду до данас у погон нису пуштени лифтови, нема ватрогасних апарата и хидрантских пријема што угрожава противпожарну заштиту и безбједност станара, нису до-

» Никола Крећа, Дарко Боротић, Миле Ђумић, Миодраг Линта, Жељко Анђелковић и Дејан Владимиров

ступни кључеви сигурносних врата, заједничких просторија, улаза, нису повезане громобранске инсталације са вертикалама олука, из истих цури вода по фасадама. Нису завршени грађевински радови предвиђени пројектом као нпр. постављање предвиђених ограда око зграде, као ни поплочавање вањских тераса и насипа. Присутно је цурење воде у гаражни простор и прокишњавање крова на мјестима кровних прозора. У току падавина излива се вода у оближњим шахтовима, постоје пропусти у електроинсталацијама, почело је пуцање зидова, отпадање керамике и фасада. Поред тога, не функционише улична расвјета и нема освјетљења зграде. Приступне саобраћајнице нису осигуране лежећим полицајцима, а паркинг простори нису уређени, као и низ других потешкоћа. За станаре је веома важно и питање откупа станова. Станари

по уговору о закупу након шест мјесеци стичу право откупа.

Закључак састанка је да се представници насеља обратe и другим институцијама које су надлежне да рјешавају њихова егзистенцијална питања. Линта је обећао да ће, колико год буде могао, да помогне станарима да рјешавају своје нагомилане проблеме. Он је рекао да ће заказати састанке и са другим институцијама на државном и градском нивоу.

Горан Благојевић је истакао да све наведено нису само проблеми Секретаријата за имовинске и правне послове. Он сматра да се у рјешење наведених проблема морају укључити, Комесаријат за избјеглице и миграције, Јединица за управљање пројектима (ЈУП), надзорни орган и извођачи радова. У досадашњој пракси познато је да се лоше и неквалитетно граде избјегличка насеља.

ЛИНТА И ПРЕДСТАВНИЦИ ИЗБЈЕГЛИЧКОГ НАСЕЉА ОВЧА НА НОВОМ САСТАНКУ У СЕКРЕТАРИЈАТУ ЗА ИМОВИНСКЕ И ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

ПОТПИСИВАЊЕ УГОВОРА О ОТКУПУ СТАНОВА У НАСЕЉУ ОВЧА ПОЧИЊЕ У НОВЕМБРУ

На захтјев представника избјегличког насеља Овча из Београда народни посланик Миодраг Линта организовао је у петак 4. октобра састанак са начелником Одјељења за становање Гораном Благојевићем у Секретаријату за имовинске и правне послове. Састанку су, поред Благојевића, присуствовали Линта и представници избјегличког насеља Овча Маријана Стојаковић, Вукосава Мрђен, Вукашин Тишма, Адам Нишевић и Ђуро Јањатовић.

Представници избјегличког насеља Овча тражили су поново од господина Горана Благојевића да помогне у рјешавању бројних проблема: Град још није припремио уговоре за откуп станова иако је рок био почетак јесени; шест лифтова не ради више мјесеци, а фирма *Космај* не отклања кварове; покра-

дени апарати за гашење пожара; ЈКП *Београдске електричне* су преузеле гријање, али нема конкретних информација везано за цијену; питање санације и поправке кровова, изградња дјечјег игралишта, чишћење зграда и др.

Горан Благојевић је рекао да би потписивање уговора о откупима требало коначно да почне послје 1. новембра, као и да ће се уговори овјеравати код нотара и то највише четири у току једног дана. Трошкове овјере уговора и преноса ће сносити сами станари. Што се тиче лифтова Линта је тражио да се дневно овјерава већи број уговора код нотара. Што се тиче лифтова Благојевић је рекао да су мајстори из фирме *Космај* дан раније излазили на терен да попишу кварове и наруче дијелове. Лифтови би ускоро требало да

буду поправљени и да раде. Што се тиче гријања Благојевић је рекао да нема информације везано за висину цијене. Такође, он је рекао да ће Град да обезбједи покрадене апарате за гашење пожара, али није рекао рок куповине. Што се тиче чишћења зграда Благојевић је оставио да се станари сами договоре који је начин за њих најбољи. Поред тога, он је истакао да није надлежан за изградњу дјечјег игралишта, као и за санацију крова и за покривање отвора на зградама 4, 4А и 4В.

Линта је од Благојевића још једном тражио да Град Београд дозволи да избјегличке породице у насељу Овча и на другим локацијама добију двоструки попуст везано за откуп станова тј. да поред поуста од 50 посто који је предвиђен Законом о избјеглицама и сам Град Београд омогући још један попуст од 50 посто. Такође, он је тражио да се у откупну цијену рачуна плаћена кирија након истека уговора о закупу од шест мјесеци. Нажалост, оба Линтина приједлога Благојевић је одбио.

На крају састанка Горан Благојевић је затражио да представници станара из свих шест улаза поново упуте Секретаријату за имовинске и правне послове дописе са списком проблема у свакој згради и улазу. Важно је нагласити да Секретаријат за имовинске и правне послове и друге градске институције, од састанка који је одржан још 21. фебруара ове године и неколико других састанака који су одржани касније, нису ријешили или помогли да се ријеше бројни проблеми станара избјегличког насеља Овча.

» Адам Нишевић, Вукашин Тишма, Миодраг Линта, Ђуро Јањатовић, Вукосава Мрђен и Маријана Стојаковић

ХУМАНИТАРНИ ЦЕНТАР ЗА ИНТЕГРАЦИЈУ И ТОЛЕРАНЦИЈУ

Србија
21000 Нови Сад
Војвођанских бригада 17
телефон: 021/528 132, 021/520 030
мејл: office@hcit.rs; hcitns@gmail.com;
сајт: www.hcit.rs

ПОРОДИЧНА ПЕНЗИЈА И ИНВАЛИДНИНА

• Рјешењем Хрватског завода за мировинско осигурање од 1.2.2016. године, признато ми је право на обитељску (породичну) мировину (пензију) иза смрти мога покојног оца, који ме издржавао као инвалидну особу с потпуним губитком радне способности. Рјешењем тог истог Завода од 12.9.2019. укинута је моје право на ту мировину (пензију) уз образложење да ја примам инвалидску пензију од Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, која је већа од износа од 66% од најниже пензије у Републици Хрватској, те да ми се из тог разлога обуставља право на даљу исплату породичне пензије у Републици Хрватској. Да ли је такво рјешење правилно и ако није, да ли треба уложити жалбу на то рјешење?

– У члану 23. Закона о мировинском осигурању Републике Хрватске, прописано је: „1. ако је члан обитељи живио с њиме у заједничком кућанству и нема властитих прихода довољних за уздржавање, јер нема доходак од пољопривреде и шумарства или ако му други стални приход у тренутку смрти осигураника или корисника мировине није био већи од 66% своте најниже мировине одређене за петнаест година мировинског стажа према овоме Закону, или „2. ако члан обитељи није живио с њим у заједничком кућанству и нема властитих прихода довољних за уздржавање према тачки 1. овога ставка, а умрли осигураник односно корисник мировине редовито му је осигуравао средства за уздржавање у просјечној своти од најмање 80% своте најниже мировине одређене за петнаест година мировинског стажа према овоме Закону. Право на мировину према тачки 1. овога става престаје када приходи корисника мировине премаше своту из ставка 1. овога чланка”.

С обзиром на чињеницу да је наведеним рјешењем Хрватског завода за мировинско осигурање утврђено да је ваша инвалидска пензија, коју остварујете у Републици Србији, већа од износа од 66% од најниже пензије у Републици Хрватској за петнаест година пензионског стажа, вама, на основу напријед цитиране одредбе Закона о мировинском осигурању Републике Хрватске, не припада право на исплату породичне пензије коју сте примали до тренутка када сте остварили право на инвалидску пензију у Републици Србији, чији износ прелази висину од 66% најниже пензије у Републици Хрватској.

Стога вам је мој савет да не улажете жалбу на наведено рјешење, јер мимо јасног законског прописа, према којем Вам то право више не припада, не можете остварити право на даљу исплату Ваше породичне пензије код Хрватског завода за мировинско осигурање.

**ПРИПРЕМИО: ШПИРО ЛАЗИНИЦА
ПРАВНИ САВЈЕТНИК ХЦИТ-А НОВИ САД**

Хуманитарни центар за интеграцију и толеранцију (ХЦИТ) пружа бесплатну правну помоћ избјеглицама у Новом Саду, Војвођанских бригада 17, сваког радног дана од 9 до 15 сати, а уторком, сриједом и четвртом и од 16 до 20 сати.
Бесплатну правну помоћ ХЦИТ пружа и у Апатину, Бачкој Тополи, Кикинди, Сомбору и Суботици.
О времену рада правног саветника ХЦИТ-а у овим мјестима информшите се на број 063 78 99 215.
ХЦИТ, поред осталог, прибавља и документе за избјеглице из БиХ и Хрватске. За социјално угрожене избјеглице из Хрватске документе прибавља бесплатно.

У СУБОТИЦИ ПОЧЕТКОМ СЕПТЕМБРА ОДРЖАНИ 6. ЗАВИЧАЈНИ ДАНИ

» ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ГРАЂАНА: Градоначелник Суботице Богдан Лабан (слика десно) истакао важност манифестације која је ове године била изузетно посећена

ЗАЈЕДНО У РАЗЛИЧИТОСТИ

Свечаном академијом у Великој вијећници Градске куће 3. септембра 2019. године почели су шести *Завичајни дани* које по традицији организује Савез српских удружења Сјевернобачког округа.

Како је Суботица мултиетнички град, ове године манифестација је била под слоганом *Заједно у различитости*.

ГРАД ОТВОРЕНИХ ЉУДИ

Да је значајно за град имати једну манифестацију која његује традицију, народно стваралаштво и културну баштину Срба, рекао је приликом отварања *Завичајних дана*, градоначелник Богдан Лабан.

– *Завичајни дани* су фестивал који из године у годину веома успјешно реализује основну концепцију, а то је да успомене, прошлост и обиљежја завичаја отргне од заборава и сачува културни идентитет и традицију старог краја.

Богдан Лабан је напоменуо да је сваке године богатији садржај ове манифестације, која има и хуманитарни карактер, а локална самоуправа ће и даље подржавати ову манифестацију.

Отварању фестивала је присуствовао и Душко Ђутило, директор Фонда за пружање помоћи избјеглим, про-

гнаним и расељеним лицима АПВ, подсјетивши да у Војводини има 70 завичајних удружења.

– Сви они његују културу, традицију и обичаје српског народа. Фонд пружа подршку свим удружењима која организују манифестације које чувају и афирмишу богато културно-историјско наслеђе нашег народа – поручио је Ђутило.

У културно-умјетничком дијелу програма, наступили су хор *Мироносице*, из Суботице, који је химном *Боже правде* отворио програм, хор *Свети Серафим Саровски* из Зрењанина, Селена Педић и Јована Мировић глумице СКЦ *Вук Стефановић Караџић* из Бачке Тополе.

ПРИЗНАЊЕ ПЈЕСНИКИЊИ МИЛИЦИ БАКРАЧ

Предсједник Савеза Боривоје Вукајловић је уручио повељу пјесникињи Милице Бакрач за допринос у очувању српске културе и традиције.

– *Завичајне дане* би требао да има сваки град у Србији, Црној Гори и Републици Српској јер је завичај мјесто одакле потичемо и одакле носимо нашу културу, духовност и светосавље – поручила је пјесникиња, преносећи поздраве из Његошеве Црне Горе.

Боривоје Вукајловић је нагласио да је циљ Савеза да

» ПОЗДРАВ ДОМАЋИНА: Боривоје Вукајловић

остану вјерни чувари светосавља и православног завјета и у складу са тим је пјесникињи Милице Бакрач уручио традиционалну Повељу Савеза српских удружења СБО.

– Пуним срцем сам на *Завичајним данима* које би требао да има сваки град у Србији, Црној Гори и Републици Српској, јер је завичај мјесто одакле потичемо и одакле носимо нашу културу, духовност, светосавље, Видовдан – рекла је Милица Бакрач.

Одржана је и хуманитарна манифестација *Крв живи значи*, а 14 Суботичана се одазвало и дало крв.

У склопу *Завичајних дана* одржан је богат културно-умјетнички програм.

Наступали су СКД *Просвјета* пододбор Вуковар, КУД *Младост* из Суботице, КУД *Александрово* Суботица,

Брајство Суботица, ХКЦ *Буњевачко коло*, КУД *Вук Караџић Чоногла*, МПГ *Банија* Суботица и КУД *Бард* Србобран.

Након наступа фолклорних ансамбала и пјевачких група уследио је концерт *Коктел бенда* из Београда.

Завршног дана манифестације у Градској библиотеци одржан Сусрет завичајних писаца. Претходно је објављен конкурс, те је пристигло неколико стотина пјесама завичајне поезије. Жири у саставу Ратко Рале Белић, Јасмин Адемковић, Марјан Виг и Илија Сански Клепић имао је пуне руке посла. Одлучили су да прва награда припадне Марици Ђировић, другу награду су подијелили Радмила Шандор и Невена Милосављевић, а трећа награда је припала Нађи Бранков, Александру Јовановићу и Момчилу Тубићу.

Похвале су уручене Славици Агић, Катарици Бранковић, Дијани Ухерек Стевановић, Павки Мартиновић, Александру Павловићу, Милану Чораку, Сенахиду Незировићу и Владимиру Арачком. Пјесме су се нашле у Зборнику *Грумен земље*.

Посебна похвала за дјечју поезију припала је Маји Мухић и Тијани Нашпалић. Након књижевног дружења у Градској библиотеци уследио је наступ фол-

клорних ансамбала и пјевачких група на Тргу под слоганом *Игра коло и у колу*.

ВЕЛИКИ БРОЈ ИЗВОЂАЧА

Многобројна публика могла је да види наступе гуслара Миљана Вујовића (предсједник КУД-а гуслара *Вук Мандушић*), *Прела* из Чуруга, КУД-а *Љешиће* из Љешћа, КУД-а *Александрово*, наступали су још ЖПГ *Цар Душан Силни* из Фекетића, КУД *Марко Орешковић* из Бачког Грачаца, МПГ *Банија* из Београда, Ђурђевак из Кљајићева и СКЦ Стеван Сремац из Сенте.

Завичајне дане је затворио директор Фонда за пружање помоћи избјеглим, прогнаним и расељеним лицима Душко Ђутило.

Пред сам крај наступа почела је да пада киша, али публика се није у потпуности разишла, нашли су кровишта од кише, или су понијели кишобран и испратили наступе кудова до краја. Међутим, због непогодних временских прилика концерт Жељка Шашића је ипак отказан.

Организатори не крију задовољство, Суботичани и њихови гости могли су да уживају у концертима, наступиима КУД-ова свих народности, књижевним сусретима. Било је ту и спортских активности, забава за најмлађе, па чак су и бебе имале своју конференцију.

Циљ Савеза српских удружења је очување културног, духовног и националног идентитета српског народа на простору Сјевернобачког округа, али су *Завичајни дани* такође и допринос мултикултуралности Суботице. Како је рекао предсједник Савеза Боривоје Вукајловић Суботица је град који је увијек био отворен за различите културе.

– Наш град је увијек био толерантан и овдје је суживот начин живота, не један поред другог, него један са другим – рекао је Боривоје Вукајловић и додао да су ствараоци, умјетници, гости и учесници програма град учинили још љепшим и већим.

– Зато постоји наша манифестација, која је у ових 6 година прерасла у традицију. На крају ове манифестације можемо слободно рећи да су *Завичајни дани* у потпуности успјели. Вукајловић се захвалио Градској управи Суботице и свим добронамјерним пријатељима који су подржали манифестацију.

Велики допринос да приредба успије у потпуности дао је познати новосадски новинар и књижевник Миљивоје Бештић, поријеклом Невесињца из Херцеговине у РС са јаким осјећајем за завичај своје породице у српској Херцеговини.

ДРАГАНА БОКУН

» Коктел бенд одушевио младе

» На Тргу приказане бројне фолклорне игре

» Гуслар Миљан Вујовић

ОБИЉЕЖЕНА СЛАВА СРЕМСКЕ КАМЕНИЦЕ - МАЛА ГОСПОЈИНА

Владика Василије: Обнова храма је најбољи примјер како да сачувамо културно благо

У Сремској Каменици, поред Новог Сада, Светом архијерејском литургијом и резањем колача, обиљежена је 21. септембра слава Рођења Пресвете Богородице. Један од највећих хришћанских празника који се у народу још назива и Мала Госпојина.

Свечану литургију, у присуству великог броја вјерног народа и гостију, предводио је епископ сремски Василије уз саслужење великог броја свештеника Епархије сремске. Кум овогодишње славе био је Игор Мировић, председник покрајинске Владе, а Мирко Цвијић је прихватио обавезу да то буде наредне године.

БОЖЈИ СИМБОЛ ЛЈУБАВИ

Ректор Средње богословске школе *Свети Арсеније Сремац* у Сремским Карловцима протојереј Јован Милановић је поручио да је свако рођење знак љубави Божје.

– Родитељи Пресвете мајке Дјеве, Јоаким и Ана, иако стари бивајући у немоћи када је у питању њено рођење, били су благословени и добили дјетенце које су посветили

Богу на службу. Та дјевојчица постала је знак пред Богом не само њених родитеља, него цијелог човјечанства – рекао је отац Јован Милановић.

Владика Василије је рекао да је рођење Пресвете Богородице отворило нову историју људског рода. Он се осврнуо и на стремљења да се црква обнови.

– Ова црква ће бити љепотица у Епархији сремској, и узор како треба спасавати културно благо православног народа.

Протојереј-стврофор Гавро Милановић старјешина Храма Рођења Пресвете Богородице у Сремској Каменици се захвалио куму Игору Мировићу на великој љубави коју је указао не само у протеклој години када је кум храма, већ много раније.

– Сигуран сам да ће та вриједност и љубав којом је ревновао до сада, остати и у срцу његовом да ревује и у будућем времену. Ослушкујући дух наших парохијана Црквено-општински управни одбор је донио одлуку да дамо признања за залагање како у духовном смислу, тако и у обнови наше цркве

– рекао је отац Гавро Милановић.

Јереј Жељко Кусић је читао имена заслужних, а владика Василије је уручивао достојанства ктитора и грамате захвалности.

ЗАХВАЛНИЦЕ ЕПАРХИЈЕ

Достојанство ктитора овог светог Храма додијељено је председнику Покрајинске владе АП Војводине Игору Мировићу и Милошу Вучевићу градоначелнику Новог Сада.

Грамате захвалности су додијељене Владимиру Стојковићу члану Градског вијећа за комуналне послове Града Новог Сада, Дејану Мандићу начелнику Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције Новог Сада, Наташи Пришић координатору за унутрашњу контролу Електропривреде Србије – Београд, Далибору Рожићу члану Градског вијећа за културу Града Новог Сада, Срђану Кружевићу замјенику градоначелника Новог Сада, Драгани Милошевић покрајинском секретару за културу, Љубомиру Ласица председнику Савјета МЗ Сремска Каменица, Синиши Јокићу директору Градског завода за заштиту споменика културе, Одреду жандармерије у Новом Саду, полицијском пуковнику Желимиру Мрдаљу начелнику Центра за основну полицијску обуку у Сремској Каменици, Јовици Будимиру директору Јавног предузећа ГАС Нови Сад, Зорану Вапа директору Завода за заштиту споменика културе и Владимиру Батезу покрајинском секретару за спорт и омладину.

ДРАГАНА БОКУН

» Љубомир Ласица, ктитор Храма Игор Мировић и владика Василије

Мировић: Да будемо достојни онога што смо од предака наслиједили

Игор Мировић није крио задовољство достојанством ктитора, за *Сриско коло* је испричао колико му овај храм значи чији је парохијан.

– Био сам у прилици да помогнем обнову храма, чинио сам то и на другим мјестима, али овдје сам имао додатну енергију, с обзиром да живим у Сремској Каменици. Заједно са управом храма на челу са протојерејем Гавром Милановићем и јерејем Жељком Кусићем и уз благослов владике, а уз помоћ Градске управе Новог Сада, Завода за заштиту споменика учинили смо све да у овој првој фази завршимо радове на унутрашњој обнови храма. Очекује нас и посао об-

нове иконостаса који ће радити наши најстручнији људи који су били ангажовани на обнови наше светиње манастира Хиландара. Ако Бог

да, када то завршимо приступимо обнови парохијског дома и старе српске школе, а у будућности новог музеја, практично подунавског намјесништва – рекао је Мировић и оцијенио да ће овај подухват трајати годинама.

– Чини ми се да смо скупили много снаге и јединства и уз вјеру коју имамо да ћемо успјети то да обавимо. За мене је то била више дужност него обавеза, али сам се радовао са својим сарадницима свакој новој вијести из Храма – рекао је Мировић и додао да је Храм стар 300 година и да сматра да су успјели да буду достојни макар дијела онога што су им преци оставили.

» Владика Василије и свештеници Жељко Кусић и Гавро Милановић

НА МАЛУ ГОСПОЈИНУ ВЛАДИКА ХЕРЦЕГОВАЧКИ ДИМИТРИЈЕ СЛУЖИО СЛАВСКУ ЛИТУРГИЈУ

Прилозима земљака из Србије купљен комби за љубињску омладину

На празник Рођења Пресвете Богородице у Љубињу је било радосно и свечано. Прослављена је слава храма и града.

Св. архијерејску литургију служио је Епископ ЗХИП Димитрије уз саслужење протојереја Младена Жуловића, јеромонаха Марка, јереја Саше Којовића и ђакона Павла Ратковића.

Послије литургије кренула је литија, а пред општином је преломљен славски колач, након чега је литија наставила до Храма Рођења Пресвете Богородице.

Начелник општине Љубиње Дарко Крунић је у присуству владике Захумско-херцеговачког и приморског Димитрија са свештенством, те бројних Љубињаца и гостију захвалио земљацима из Србије на „помоћи коју пружају свом Љубињу“.

Он је уручио Захвалницу Удружењу Љубињаца у Београду, а непосредан повод био је вриједан поклон Удружења

» Милован Пецељ симболично уручује кључеве комбија Дарку Крунићу

Љубињаца из Србије – комби за потребе љубињске омладине.

Захваљујући се на пажњи председник Удружења академик Милован Р. Пецељ обратио се скупу.

– Дошли смо са скромним даром да Вам кажемо – нисте сами. То ми у расејању сматрамо нашим братском обавезом, јер је под каменом херцеговачким засејан пепео наших предака, чију мудрост ми и данас црпимо. Наша лоза никла је на том камену,

ту се вјековима развијала и расула на све четири стране свијета. Зато нас је данас више у расијању него у Љубињу. Сама помисао на Љубиње и Херцеговину сваком од нас, ма гдје се налазили, изазове снажне емоције, разгали срце и огрије душу. Ту је наш завичај и наша постојбина, ту су наши коријени. Желимо да се наши спортисти витешки боре, ђаци такмиче у знању и заједно шире братску љубав и проносе лијепе гласове о нашем Љубињу. Ми у

расијању и ви овдје смо једно братство и исти род. Зато се Љубиње мора вољети – поручио је Пецељ.

У делегацији Удружења Љубињаца у Београду били су Милован Р. Пецељ и Чедо Брборић.

Начелник општине Дарко Крунић честитао је славу становницима Љубиња и наговјестио нове пројекте. Он је истакао да становништво Љубиња углавном живи од пољопривреде и да је то грана у коју треба улагати.

– Наводњавање Горњег поља један је од великих пројеката јер је доста становништва ишло у Попово поље да ради земљу – рекао је Крунић и додао да ће нови систем за наводњавање проширити пољопривредну производњу у овој општини.

Крунић је навео да су аплицирали за бројне пројекте подршке пољопривредним произвођачима.

– Ми смо мала и неразвијена општина, наш буџет је мали, а кроз неке уштеде тру-

дићемо се да помогнемо произвођачима – рекао је Крунић и најавио долазак кинеске компаније, која се бави прерадом коже, али и производњом заштитних врата, која ће запослити неколико Љубињаца.

Крунић је истакао да је најзначајнији пројекат за будућност изградња соларне електране, а подсетио је да је захваљујући помоћи из Србије почело уређење насеља Виногради. Ријеч је о инвестицији вриједној 650.000 КМ.

Својим присуством славу је увеличао конзул Србије у Требињу Небојша Божић, као и начелник општине Берковићи Ненад Абранивић.

Између осталих, на слави у Љубињу била је и делегација из Бачке Паланке предвођена Младеном Лучићем. Нову Гајдобру је представљао Владимир Савчић, а гости славе су били и председници херцеговачких удружења Божићар Миловић (Нови Сад) и Милан Бели Бјелогрић (Зрењанин.)

ВИШЕ ОД 600 УЧЕСНИКА МАРША СТАЗАМА ЕГЗОДУСА 2019

ВОЗУЋА – СИМБОЛ СРПСКОГ СТРАДАЊА

Више од 600 учесника марша *Стазама егзодуса 2019* препрешачило је пут дуг 22 километра од села Тумаре на Озрену до насеља Стог код Возуће у општини Завидовићи поводом обиљежавања 24 године од прогона Срба са подручја Возуће, долине ријеке Криваје и јужног Озрена.

Маршу *Стазама егзодуса* су се одавали учесници из Бањалуке, Бијељине, Лакташа, Српца, Прњавора, Вукошава, Модриче, Дервенте, Петрова и Добоја.

У колони су били начелници општина Вукошава Борислав Ракић и Петрово Озрен Петковић, припадници Трећег пјешадијског Републике Српска пука Оружаних снага БиХ, као и некадашњи ратни командант Граничног пука Војске Србије на Кошарама пуковник Душко Шљиванчанин, те ветеран са Кошара Ненад Станић.

Учесници су препрешачили пут од Горње Бријеснице, преко Кврга, Малчића, Боровца, Лозне до Стога којим су се Срби из Возуће и долине Криваје повлачили од припадника такозване Армије БиХ и плаћеника из исламских земаља који су протјерали комплетно српско становништво са ових простора.

У Цркви Светог Ђорђа у Стогу служена је Света литургија и парастос за погинуле на возућком фронту, а након тога прислужане су свијеће и положени вијенци на спомен-обиљежја погинулим и несталим припадницима јединица Војске Републике Српске из Возуће и са других простора које су учествовале у одбрани српског народа на овом подручју.

Архијерејски намјесник

добојски Мирко Николић поручио је да је Возућа симбол страдања српског народа у протеклом одбрамбено-отаџбинском рату и захвалио свима који чувају успомену на њих.

– Хвала свима вама који и даље чувате сјећање на њих – поручио је Николић након што је у порти Цркве Светог Ђорђа у мјесту Стог у федералној општини Завидовићи освештао Спомен-крст Србима страдалим 1995. године на овом подручју.

Предсједник Борачке организације Републике Српске Миломир Савчић истакао је да је неопходно да надлежни процесуирају починиоце злочина у Возући, у име правде, помирења и будућег суживота на овим просторима.

Он је рекао да је важно поклонити се сјенама погинулих сабораца, с обзиром на то да је Возућа била једно од најтежих ратишта у протеклом одбрамбено-отаџбинском рату и истакао да су српски борци издржали на бранику отаџбине све до интервенције НАТО-а, који је био на страни непријатеља.

Предсједник Завичајног удружења Завидовићана Зоран Благојевић је позвао надлежне институције да одговоре гдје су 64 жива заробљена Србина из Возуће које је 1995. године привела Друга чета Петог батаљона 328. бригаде којом је командовао Фуад Зилкић, потчињен команданту Трећег корпуса Сакиму Махмуђину.

– Страдање Срба мора бити уврштено у календар датума од републичког значаја за Српску – рекао је Благојевић, који је био начелник Штаба Четврте озренске лаке пјешадијске бригаде.

ПАРАСТОС ЖРТВАМА ЗЛОЧИНАЧКЕ ХРВАТСКЕ АКЦИЈЕ НА МЕДАЧКИ ЦЕП

ПОРАЖЕНИ СУ ОНИ КОЈИ СУ ЧИНИЛИ ЗЛОЧИН

У Цркви Светог Марка у Београду поводом 26. годишњице агресије хрватске војске на Медачки џеп, одржан је парастос за 88 убијених Срба. Помен настрадалима организовало је Удружење породица несталих и погинулих лица Суза, а парастос је служио свештеник Александар Лучић уз саслужење ђакона Славка Аниччића.

У препознатљивој колони чланови породица жртва, представници удружења, владиних и невладиних организација, упутили су се ка Ташмајданском парку, гдје им се, испред споменика, обратио Драган Пјевач, предсједник УО Координације српских удружења породица несталих, убијених и погинулих лица са простора бивше Југославије. Он је подсетио да је у рано јутро 9. септембра 1993. године, преко пет хиљада припадника хрватске војске и полиције, напало три села Почитељ, Читлук и Дивосело, која су се налазила под заштитом УН-ПРОФОР-а.

– У тој акцији, на најсвирепнији начин убијено је 88 људи. Међу страдалима је, према документацији Веритаса, било 46 војника, 6 милиционера и 36 цивила, од којих 26 старијих од 60 година, а треба истаћи, да се међу њима нашло и 17 жена. Заробљени војници и цивили су мучени и убијени на најмонструознији начин виђен у протеклим ратовима на овим подручјима – рекао је, Драган Пјевач, додајући да су жртве клане у подручјима, паљене у кућама, вјешане по дрвећу, развучене колима...

Пјевач је истакао да је прошле године, на 25 година од ове злочиначке акције, Хрватска службено у Госпићу, обиљежавала тај дан, славећи величанствену побједу.

– У првом реду сједили су министар одбране Дамир Крстичевић, генерали Готовина и Маркач, сједио је и Мирко Норац. Човјек који је водио ту акцију у Хрватској је осуђен на 5 година затвора, а зна се да је поред командне одговорности, између осталог, лично убио пиштољем жену у главу. У Хрватској је такав један зликовац проглашен почасним

» Драган Пјевач

грађанином у једној жупанији и осам градова. Наравно да је после говора добио највећи аплауз – истакао је Пјевач, додајући да је свима познато и како ових дана хрватска предсједница прије подне изиграва антифашисту, а поподне подржава усташтво.

– Достојанствено испраћамо наше најмилије са тугом и болом, али нисмо поражени. Поражени су они који су чинили злочин. Поражени су они који оправдавају злочин, поражени су они који ћуте о

» Драгана Ђукић предводи колону према споменику у Ташмајданском парку

злочину и окрећу главе – закључио је Драган Пјевач.

Међу онима који су се данас окупили да одају почаст жртвама били су и Петар Бјеговић и проф. Миле Рајчевић из Дивосела.

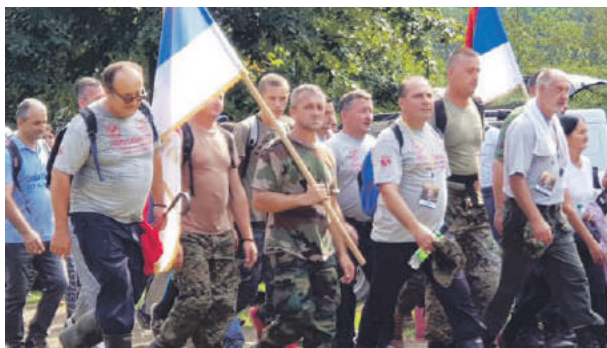
– Паљењем свијећа, парастосом и полагањем вијенца и цвијећа одајемо дужно поштовање као незаборав на наше најмилије, родитеље, браћу и сестре, наше саборце, који ће остати трајно у нашим срцима – прича нам, некада угледни директор основ-

не школе у Госпићу и рођени Дивоселанин.

– Данас у овим селима нема народа, све је пусто и зарасло у коров. Једино споменици у гробљима свједоче о српском народу који је живио на овим просторима више стотина година и понеки писани траг у књигама староставним. Нема више колијевке ни дјечјег плача, не чује се школско звоно, ни пјесма орача и жетелица... Овдје је мрачна страна људске историје исписала своје најстрашније странице. Када човјек дође у овај крај, има осјећај да је дошао у простор у коме је вријеме већ одавно стало. Све помало личи на музеј генотицида на отвореном – са сјетом у гласу прича проф. Рајчевић, таксативно набрајајући да је у овој злочиначкој акцији убијено 30 мјештана Дивосела, (23 мушкарца и 7 жена, 2 тијела нису пронађена), 12 мјештана из Читлука (9 жена и 3 мушкарца, једно тијело није пронађено), а да је у Дивоселу заробљено 7 цивила и 2 војника, а у Читлуку 6 цивила.

Парастосу су поред породица присуствовали Миодраг Линта, предсједник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије, Милојко Будимир, генерални секретар Удружења Срба из Хрватске, Саво Штрабац, директор Документационо-информационог центра *Веритас*, представници Комисије Владе Републике Србије за нестала лица, Црвеног крста Србије, издјегличких Удружења, Координације српских удружења породица и појединци који саосјећају са српским жртвама.

ЖЕЉКО ЂЕКИЋ

СПАЉЕНО 30 СРПСКИХ СЕЛА

Срби из Возуће протјерани су са вјековних огњишта у офанзиву такозване Армије БиХ под називом *Ураган* и *Фарз*. Масовно страдање Возућана догодило се од 10. до 24. септембра 1995. године када је на њих кренула офанзива 23.000 муслиманских војника Другог и Трећег корпуса такозване Армије БиХ и одреда *Ел муџахедин*, уз подршку НАТО авијације и снага за брза дејства. Тада је спаљено 30 српских села, протјерано 1.920 српских породица са 7.680 чланова, убијено 459 бораца Војске Републике Српске и цивила, док се за 129 још трага. Према ратној архивској документацији такозване Армије БиХ, 30. августа 1995. године у мјесту Каменица, некадашње српско село Гостовић, одржан је састанак старјешина Трећег корпуса такозване Армије БиХ, који су учествовали у офанзиву на Возућу. Тада су командири и команданти јединица упознати о ставки да ће „из стимулативног фонда /такозване Армије БиХ/ од 300.000 КМ током „чишћења“ терена бити награђени најбољи појединци, и то за заробљеног „четника“ 3.000 марака, мртвог 1.000 марака, за освојени тенк до 20.000 марака, те пушку 200 марака“. Падом Возуће довршено је етничко чишћење више од 40.000 Срба са подручја Зенице, Жепча, Бановића и Завидовића, које се спроводило у етапама, немилосрдно, сурово и уз подршку тадашње политике међународне заједнице.

КОЛОНИСТИЧКА НАСЕЉА (1920-1941)

» Пише: др Милан Мицић

У сјеверним крајевима (Банат, Бачка, Срем, Барања, Славонија) у колонијационом процесу 1920-1941. године формирана је 201 колонија у којима је уочи Другог свјетског рата живјело око 100.000 људи. Основну колонијачку масу чинили су српски ратни ветерана

ни – добровољци из динарских крајева Краљевине Југославије, српски оптанти из Мађарске и дјелимично Срби из Баната – безземљаци. Колоније су настајале као сасвим нова насеља, обично око мајура бивших велепосједа или на ободима старосједлачких

насеља. Колоније су могле бити израито велике попут Александрова и Банатског Карађорђевога које су уочи Другог свјетског рата имале 4.500-5.000 становника, или сасвим мале попут колоније Мали Жам код Вршца која се састојала од осам кућа.

4.

Колонију Липовача на вуковарском велепосједу Јакоба Елца у општини Бршадин формирали су српски ратни ветерани – добровољци из Херцеговине, Босне и Лике, мјесни аграрни интресенти из Бршадина и српски оптанти из Мађарске, из Чанада. Године 1925. у колонији је било насељено 19 добровољаца, 17 оптаната и 3 мјесна аграрна интресента.

Позицију насељеника у колонији Липовача у првој деценији колонијације, најбоље илуструје писмо упућено од стране аграрне заједнице Липовача, Министарству пољопривреде 30. новембра 1933. године:

ПИСМО МИНИСТРУ

„Аграрна заједница као задруга у Липовачи насељена 1922. године. Све сама сиротиња, добровољци, оптанти и мјесни аграрни интресенти са свих страна наше проширене Краљевине Југославије, дошла је и населила се у празне властелинске зграде, већином без радила и марве. Примила је празну голу земљу и није се имало откуда отпочети радити, били смо присиљени тражити помоћи у најближој вароши Вуковару, помоћ за почетак, коју су нам као странцима изашли у сусрет и дали нам потребне ствари, тако да смо могли отпочети радити и ту смо се одмах задужили.

Надаље изашао је чиновник аграрног уреда из Вуковара и разложио нам да ће властелинство, зграде у којима станујемо продати, па да се споразумијемо и исте откупимо, јер ће властелинство исте продати околним сељацима, па ћемо се морати иселити, ако не би хтјели они ће вас са жандари истјерати, које смо морали откупити како је властелинство процијенило и то по високој цијени и ту смо се опет задужили.

Савез нам је аграрних заједница из Новог Сада послао грађу и пријеп, а по налогу више власти морали смо отпочети на додијељеним плацевима куће подићи, а остало смо се морали код трговаца и занатлија задужити.

Наша колонија нема пашњака довољно, само један мали дио од 16 јутара, и то гдје су властелинске зграде биле као штале и остале зграде, а то се више налази под водом тако да немамо од истога користи, а исто нам се рачуна у културу за коју се плаћа порез и намет.

Аграрни уред нам је 1925. године додјелио пашњак на Лудвинци од сто јутара на којем смо платили и мјерника и ошанчили и увео нас у посјед, након мјесец дана су га одузели.

За ово вријеме од када смо насељени настрадали смо од елементарних непогода и леда 1925. године и 1927. године, 1931. и 1932. године што нас је једно за другом и два пута годишње, што је остало од првог то је други дотукао, тако да нам није остало ништа, морали смо пшеницу за сјетву од трговаца купити за идућу годину, а неки су добили пшеницу од Пољопривреде и сада им се тражи наплата, а за исто вријеме имали смо трипут и свињску заразу од које смо имали огромну штету и тако да смо се морали задужити да не можемо даље одговарати ако нам више

» Улица Краља Петра у Вуковару

ЛИПОВАЧА

власти не изађу у сусрет да нам пруже помоћ јер смо тако осиромашили да смо остали и голи и боси и без хлеба”.

МАЛЕРОЗНИ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ

Лазар Капор ревизора Савеза аграрних заједница за Банат, Бачку и Срем 4. новембра 1933. године написао је извештај Савезу у којем је између осталог стајало:

„Прошле двије године их је сасвим потукао град, а ове године су им потцркале свиње. Од 137 комада колико их је колонија имала остало је само 7 комада, тако да штета износи преко 100.000 динара. Још прошле године власти су пописале на колонији све свиње за пелцовање бесплатно, према наређењу Министарства пољопривреде, као што је и Савезу познато јер су о томе обавјештене колоније са територије Дунавске бановине. Одмах чим је цркло прво свињче на колонији и чим су почеле побољевати и остале свиње, представник општине на колонији о томе је извијестио општину Бршадину, којој ова колонија припада и тражио хитну помоћ. Послије извјесног времена одговорено му је да више бесплатног серума нема и да пелцовање морају платити по 40 динара. Но и то није помогло јер је пелцовање ради нехата саме власти дошло доцкан и пелцовано је само неколико комада које су послале је тога остале у животу. Заједница се јавила за помоћ на вријеме и помоћ је дошла када је било доцкан, пелцовање су тражили бесплатно јер им је то и припадало, али су морали платити иако су околна села као на пр. Томпојевци, Миклушевци, Пачетин итд. који су много богатији пелцовани бесплатно, и то

још прије него што се болест уопште појавила. Као што се види за ово је крива директно општина у Бршадину... У наређењу Министарства пољопривреде односно Краљевске банске управе изричито је стајало да првенство за бесплатно пелцовање имају колоније. Како су ме извијестили на колонији општински начелник из Бршадина и билежник кањњени су од Среског начелства из Вуковара само са по 200 динара. Слично је било и са сјеменом кукуруза у прошлој години. Као што је познато ову колонију потукао је град баш кад сам био у ревизији почетком јуна пр. године. Видио сам ту несрећу и сам сам видио да су потучено жито преоравали и дан и ноћ сијали неки кукуруз како би уграбили времену. Овај кукуруз добијали су као сјеме од Среског начелства односно среског економи уз услов да послуже бербе врате кило за кило. Међутим, послуже бербе нису тако поступили, него су тражили да се плати сјеме у готову новцу и то по 140 динара, дакле скоро два пута више него што је тада била цијена кукуруза, а како се заједница у име цијеле колоније жалела онда је цијена овог сјемена спуштена 70 динара по м. ц. и тако је сјеме исплаћено. Исто тако је слично и са школом. Колонија нема школе, него дјеца морају зиму и по најгорем времену да иду неколико км до школе у Бршадину. Колонија је сама створила неки фонд за школу и већ набавила сав потребни материјал, сада би требала само помоћ за изградњу. Обратила се за помоћ Министарству и оно је обећало помоћ, али изгледа да је ствар опет заспала... Колонија изгледа сада горе него што је икада била...”

Године 1931. у колонији Липовача било

је изграђено 50 кућа, а било је још 16 празних плацева. Артерског бунара колонија није имала, школу такође, а од 30 дјеце за школу 26 је похађало школу у Бршадину. Године 1930. колонија је имала 29 крава или 58% домаћинства у колонији имало је краву и 25 коња, односно 50% домаћинства имало је коња, а два коња су била основни услов за самосталну обраду земљишта. Колонија је имала у том тренутку и 114 комада свиња. Уопште позиција колониста била је независна, они су били презадужени како према држави, аграрној заједници тако и према вуковарским трговцима. Колонисти су имали између 2 к.ј. и 8,5 к.ј. надјељеног земљишта, имали су „већи број дјеце”, а 22. марта 1930. године колонисти су се жалили на јефтиноћу својих производа што их већ тада спријечавало да уредно враћају дугове. Године 1927, 14 колониста за грађу и пријеп аграрној заједници била је дужна 99.505 динара или у просјеку 7.107 динара по дужнику. За откуп властелинских зграда исте године дуг 16 досељеника међу којима и петирице оптаната износио је 112.824 динара или у просјеку 7.051 динара. Године 1927. приликом ревизије аграрне реформе свим оптантима из Мађарске одузето је у колонији Липовача 2-4 к.ј. земље тако да су они остали на 4-5 к.ј.

УОЧИ РАТА ДОБИЛИ ШКОЛУ И ДОМ

Да би побољшали своју економску позицију насељеници у Липовачи тежили су добијању шумског комплекса који је припадао велепосједу Елца. У Бршадину 7. фебруара 1934. године седмочлана делегација из Липовача разговарала је са комисијом коју су чинили српски начелник, пољопривредни и шумски савјетници из Загреба, шумски савјетник из Вуковара Бугаревић и властелински савјетник Франек. Представник велепосједа Елца Франек на крају састанка ставио је примједбу да колонисти у Липовачи „имају довољно земље”, да „им не треба нужно пашњака и да имају прилике огрјева заслужити”. Одлуком КБУ Савске бановине од 2. септембра 1935. године колонија Липовача добила је 114 к.ј. и 428 кв. хв. шуме уз одштету од 38.686 динара у потезу Велика Липовача.

У другој половини четврте деценије 20. вијека у колонији Липовача изграђена је школа, а априла 1939. године у колонији је грађен Дом аграрне заједнице и Велимир Марјановић ревизор Савеза аграрних заједница за Банат, Бачку и Срем, који је 27. и 28. априла 1939. године боравио у Липовачи истакао је у свом извјештају да ће „дом заједници стајати 40.000 динара. Овај дом је нужна потреба колоније. Сем школе и Дома нема више ни једне куће у колонији гдје се народ може састајати. Школа се не може употребљавати у те сврхе, нарочито у вријеме када дјеца похађају школу, јер се то коси са уредношћу школе и са хигијенским прописима... У Дому би се могла отворити читаоница, која је добродошла у зимске дане свима људима са колоније, а и младежи, гдје би се могли састајати.”

НАСТАВИТЕ СЕ...

» Елцов дворца у Вуковару

» Зграда Реалне гимназије у Вуковару

» ДЕТАЉ СА ПРЕДСТАВЕ: Дијалог Филипа Вишњића и Вука Стефановића Караџића по сценарију Милована Витезовића

» БОЖЕ ПРАВДЕ: Пуна сала Народног позоришта у Београду у тренутку интонирања химне Републике Србије

НЕКА СВАКО УРАДИ ШТО ЈЕ КАДАР И НЕЋЕ НАРОД ПРОПАСТИ!

У Народног позоришта у Београду свечано је уз интонирање химни Републике Српске и Србије, по 7. пут српски члан Председништва БиХ Милорад Додик отворио манифестацију *Дани Српске у Србији*.

Српски члан Председништва БиХ Милорад Додик, замолио је, отварајући манифестацију *Дани Српске у Србији* за подршку, за његову иницијативу да се ова манифестација убудуће умјесто *Дани Српске у Србији* зове *Дани Српске и Србије*, јер јединство мора да се његује.

– Дио смо једног народа, једне културе, вјере, блискости по којој изгледа да се многи познајемо, али никада није довољно да се додатно упознамо и сазнамо више о нама и то је смисао ових дана и нашег доласка из Српске у Србију – рекао је Додик и додао да су Срби увијек једно.

ДОДИК: БЕЗ ДРЖАВЕ НЕМА СЛОБОДЕ

– Срби су научили да само борба за слободу подразумева борбу за државу и тамо гдје нисмо имали државу, никада нисмо имали ни слободу – поручио је Додик наводећи да о томе најбоље говори статус српског народа у земљама бивше Југославије од Словеније, Хрватске, Федерације БиХ, у Црној Гори, Сјеверној Македонији, Космету...

– Свуда гдје Срби нису успјели да се конституишу своје историјске напоре и очувају се, угрожена је њихова слобода – рекао је До-

» Милорад Додик

дик и истакао да је Република Српска слободна заједница српског народа и других који хоће да у њој живе не сметано.

Он је додао да Република Српска има територију, народ који ту државу хоће, има власт коју тај народ бира и све критеријуме који су потребни да се међународно верификује статус државе, осим воље великих.

– Али, та воља може бити промјенљива и ми морамо да се наоружавамо стрпљењем, жељом за реализацијом оног циља који је несумњиво у душама свих наших људи, а то је јединство у сваком смислу са Србијом – истакао је Додик.

Он је навео да су у Српској загледи у Србију, којој очигледно добро иде и која иде добрим путем под руководством њеног председника Александра Вучића, којем је захвалио за пажњу коју пружа Српској и помоћи коју несебично упућује ових дана, као и бригом да се очувају

» Млађен Цицковић

основне ствари у Републици Српској.

Напомињући да Србија има много отворених потреба широм Србије, Додик је навео да је Вучић хтио и успио заједно са Српском, да се у свакој општини у Републици Српској реализује један од пројеката који ће бити финансиран из буџета Србије.

– У све једној од 63 општине у Републици Српској и четири српске општине у Федерацији БиХ присутна је изградња одређених пројеката који треба да се брзо заврше – рекао је Додик наглашавајући да Српска вјерује да јој само јака Србија може снажно помоћи, Србија која се гради, и гдје се види динамика на сваком кораку.

– То ме радује јер знам да само стабилна и снажна Србија јесте гарант слободе свих Срба гдје год били. Ова манифестација се показала као мјесто окупљања, емоција, на којем се сусретнемо да бисмо поново закључ-

» Епископ ревизијански Стефан

чили да смо и прошле године и претходних седам били овдје – закључио је Додик.

ЦИЦОВИЋ: СВИЈЕТ ЗНА ДА СМО СВЕТОСАВСКИ НАРОД

Најзаслужнији за ову препознатљиву манифестацију директор Представништва Републике Српске у Србији Млађен Цицковић поручио је да Република Српска манифестацијом *Дани Српске у Србији* слави своју слободу јер „показујући Српску Србији – показујемо Републику Српску и свијету и високо дижемо њен глас”.

Цицковић је нагласио да српски народ ове године обилежава осам вјекова самосталности Српске православне цркве и неодојиве самосталности српске државе, те додао да се треба сјетити те 1219. године.

– Тада је Сава Немањић хиротонисан за првог српског архиепископа, па је потом васељенским царским вијенцем овијенчао великог српског жупана Стефана за

краља, хиротонисањем архиепископа и овјенчањем краља стекла се над Србијом свјетска симфонија сагласности духовне и свјетовне власти – навео је Цицковић.

Он је нагласио да су Срби тиме заувјек уведени у ред историјских народа.

– И прије тога смо били Срби, а од тада знамо да смо Срби, свијет зна да јесмо и да смо светосавски народ – рекао је Цицковић и додао да је народ велики онда када даје велике људе.

– Један од њих, Вук Стефановић Караџић, рекао је: „Нека свако уради што је кадар и неће народ пропасти”. Нека то буде завјет овогодишње манифестације *Дани Српске у Србији*. Живјела Република Српска! Живјела Србија! – поручио је Цицковић.

ВЛАДИКА СТЕФАН: НА ДОБРОМ СМО ПУТУ

У име патријарха Иринеја, кога је Додик посјетио на лијечењу на ВМА, на свечаности се обратио викарни епископ ревизијански Стефан.

– Са правом можемо бити поносни на наше духовнике, учитеље, државнике, који су поставили темељ српске духовности, културе и државотворности. Наша је обавеза да сачувамо и учврстимо тековине њиховог рада. Снажна матица, слободна Република Српска и сложна дијаспора, управо јесу знаци да смо на добром путу – поручио је владика Стефан.

У умјетничком дијелу програма изведен је музич-

ко-драмски програм *Похвала српској земљи, српском народу и српском језику*, по сценарију Милована Витезовића у режији Драгана Елчића, уз учешће глумца, музичара и играча из Републике Српске и Србије. Програм је водила истакнута драмска умјетница Биљана Ђуровић.

Манифестацији, чији је организатор Представништво Републике Српске у Србији, између осталих присуствовали су председник Владе Републике Српске Радван Вишковић, министар унутрашњих послова Драган Лукач, министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију Сребренка Голић, министар просвјете и културе Наталија Тривић, министар за привреду и предузетништво Вјекослав Петричевић и директор Полиције Српске Дарко Булум, министар одбране Србије Александар Вулин и министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић, председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Миодраг Линта и многи други.

У програмима овогодишње манифестације *Дани Републике Српске у Србији* током седам дана, од 4. до 10. септембра, Република Српска представила је научне, културне и умјетничке институције из свих дијелова Републике Српске – од Приједора и Бањалуке, преко Добоја и Брчког, до Билеће и Требиња – а наступили су и самостални умјетници, глумци и књижевници. **РСК**

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА И ВРШАЦ: ПРЕСТАВА ЛАЈФ ЗА СВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

У Културном центру у Смедеревској Паланци представом *Лајф*, по тексту Тине Коси, у режији и сценографији Александра Пејаковића, представило се Студентско позориште Бањалука. Ова тинејџерска драма, најприје је, у термину од 13 сати, одиграна за ученике три средње школе, а то пред три стотине средњошколаца, а након њеног завршетка, средњошколци су овацијама поздравили глумце: Жељка Касапа, Раденку Шево, Јелену Стојаковић, Рајка Марчету и Драгану Илић. У вечерњем, званичном термину, иста представа је одиграна пред скоро пуном салом позоришне публике, а представи су присуствовали представници локалне самоуправе Смедеревске Паланке. Ова представа одиграна је и у Вршцу.

БЕОГРАД, ВРБАС, АРАНЂЕЛОВАЦ: КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ ПИСАЦА ИЗ Р. СРПСКЕ

У Београду у Удружењу књижевника Србије одржано Књижевно вече писаца из Р. Српске, госте су поздравили писци Миљурко Вукадиновић и Душко М. Петровић. Представљањем пјесника из Републике Српске у Удружењу књижевника руководио је пјесник Миљурко Вукадиновић, а Тања Симеуновић и Здравка Бабић су својом поезијом добро примљене код публике. У Народној библиотеци *Данило Киш* у Врбасу своје литерарно стваралаштво представили су Миланка Благојевић и Берислав Благојевић, књижевници из Бањалуке. У Народној библиотеци *Свети Сава* у Аранђеловцу организовано је књижевно вече писаца из Источног Сарајева – Жељка Пржуља и Горана Врачара. Поред аутора, публици се обратио и Предраг Вјештица, председник Удружења *Наша будућност* које се у ову манифестацију укључило још 2014. године.

ЗРЕЊАНИН И КРАЉЕВО: МОНОДРАМА „ОГЛУМАТАЊУ“

У Народној позоришту *Тоша Јовановић* у Зрењанину драмски умјетник Слободан Ђустић извео је своју монодраму *О глуматању*. Ђустић је кроз нетипичну форму монодраме, у којој се директно обраћао публици, испричао причу огромног броја људи којима родитељи упропасте један дио живота из добрих намера и наведу их да заврше школу, која не припада њима, па послје тога неко успије да се избави, а неко нажалост пропадне. Представа је одиграна и у Краљеву.

С. МИТРОВИЦА: СРПСКА ВИЛА

Дани Републике Српске обиљежени су и у Сремској Митровици промоцијом часописа *Српска вила* и других издања СПКД *Просвјета* из Бијељине. О издањима и сарадњи говорили су проф. др Јелина Ђурковић, проф. др Цвијетин Ристановић, мр Љиљана Лукић, Душанка Новаковић, проф. др Слађана Миленковић и Недељко Терзић.

КРАГУЈЕВАЦ: ПРЕСТАВА КАФАНА БЛУЗ

На сцени *Славица Слаја Урошевић* у Дому омладине Крагујевац пред одабраном публиком, изведено је кабарејско остварење *Кафана Блуз*, којим се уз врло аутентичну сценографију и костиме представило Студентско позориште Пале. Радња представе смјештена је у кафани која осликава свакодневицу и судбине различитих слојева друштва, те се у представи могу издвојити три чина која представљају рат, бојемију и љубав. Широки спектар карактера које чине гости ове кафане, уз пажљиво одабран аранжман музике и пјесаме у извођењу бенда *Мајсторси* допринијели су аутентичној атмосфери комада.

САСТАНАК ПРИВРЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И СРБИЈЕ

ВИШКОВИЋ: Учинићемо све да фирме из Србије представништва у БиХ отварају искључиво у РС

Другог дана манифестације *Дани Републике Српске у Србији*, у Привредној комори Војводине одржани су сусрети привредника Републике Српске и Војводине.

Председник Владе Републике Српске Радован Вишковић предводио је делегацију Републике Српске на састанку са делегацијом Аутономне Покрајине Војводине, коју је предводио потпредседник Покрајинске владе Ђорђе Милићевић.

Делегацију Републике Српске чинили су и привредници, шеф представништва Републике Српске у Србији Млађен Циновић, председник Привредне коморе Републике Српске Борко Ђурић и председник Подручне привредне коморе Бањалука Горан Рачић.

Делегацију Аутономне Покрајине Војводине чинили су привредници, покрајински секретар за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу у Покрајинској влади Огњен Бијелић и председник Привредне коморе Војводине Бошко Вучуревић.

ЗАЈЕДНИЧКИ НАСТУПИ НА САЈМОВИМА

Премијер Вишковић изразио је захвалност представницима Покрајинске владе и Привредне коморе Војводине на сарадњи и подсетио на раније састанке са представницима Привредне коморе и са премијером Мировићем.

– На свим будућим сајмовима, како у регији тако и у иностранству, било где, гдје наступа Привредна комора Војводине, заједно ће бити са Привредном комором Републике Српске и привредницима из Републике Српске – објаснио је премијер.

» Детаљ са састанка привредних делегација Србије и РС

Вишковић је рекао да ће Влада РС да позове привредне субјекте са простора Србије, са простора Војводине, који имају своја представништва у БиХ, а не налазе се на простору Републике Српске, да у директним разговорима увиде шта их спречава да своја представништва лоцирају у Републици Српској, а не у ФБиХ.

ПРИВРЕДНА САРАДЊА ОДАВНО УСПОСТАВЉЕНА

Председник Владе истакао је да има доста простора за сарадњу у областима образовања, здравства, туризма, пољопривреде и прехранбене индустрије и изразио захвалност председнику Вучићу за помоћ коју несебично пружају Републици Српској.

Потпредседник Покрајинске владе Ђорђе Милићевић рекао је да је један

од највише постављених приоритета Републике Србије сарадња са Републиком Српском.

Он је нагласио да ће фокус заједничке сарадње дјеловати бити настављен и у правцу развоја и интензивирања привредних односа.

– Наше привреде су компатибилне и већ сарађују и на тај начин можемо наступати на трећим тржиштима, за шта вјерујем да има простора – рекао је Милићевић.

Након привредних сусрета, делегација Републике Српске на челу са председником Владе Републике Српске Радованом Вишковићем присуствовала је великој смотри српских културно-умјетничких друштава из Србије и Републике Српске, под насловом *У зајрљају завичаја*, која је одржана на Новосадском тргу слободе.

ПРЕСТАВЉЕНА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У НОВОМ САДУ

Капитални рад који чува српски идентитет

» Академици Васкрсија Јањић, Рајко Кузмановић, водитељ програма Весна Живковић и директор Библиотеке Драган Којић

У оквиру традиционалне манифестације *Дани Републике Српске у Србији* у Градској библиотеци у Новом Саду представљен је други том Енциклопедије Републике Српске која представља најзначајнији пројекат који реализује Академија наука и умјетности Републике Српске, а чија је реализација почела крајем 2007. године. Први том Енциклопедије Републике Српске објављен је 2017. године и њиме су обухваћене одреднице са почетним словима А и Б. Други том објављен је 2018. године и обухвата одреднице са почетним словима В и Г. У току је израда трећег тома, а планирано је да има укупно шест.

Овај капитални рад представили су председник Академије наука и умјетности Републике Српске Рајко Кузмановић и њен потпредседник Васкрсија Јањић. Председник Академије наука и

умјетности Републике Српске академик Рајко Кузмановић је истакао да је прикупљено 11.000 одредница које би требало обрадити и претворити их у енциклопедијску јединицу.

– Свих 2.670 насељених мјеста добиће свој простор са пописом становништва, обичајима, школама, здравственим установама... Ишло се чак дотле да су забиљежена најчешћа презимена и славе које се обиљежавају – објаснио је Кузмановић.

Потпредседник Академије наука и умјетности Републике Српске академик Васкрсија Јањић је истакао да израду Енциклопедије жели да оствари свака држава и сваки народ, заједно са највишим научним, културним и другим институцијама и да тамо представе дио културног и духовног наслеђа свога народа.

– Посебно је то важно данас у врије-

ме када се историјске чињенице криво торе са тежњом да се културно и свако друго наслеђе на простору Републике Српске представе као наслеђе других и да се тако фалсификује историја нашег народа. Израдом Енциклопедије Републике Српске избјећи ће се ишчезавање бића народа који живи у Републици Српској – рекао је Јањић.

Госте је поздравио директор Градске библиотеке Драган Којић који се осврнуо на самосталност Срба као нације.

– Надам се да су за нама времена у којима су Срби више водили рачуна о другима, допустивши им тако да воде рачуна о нама. Отуда је ова промоција повод да се искажу најтоплије и најискреније честитке што се благовремено, готово у историјској вертикали непосредно по оснивању Републике Српске, приступило овако важном подухвату – закључио је Којић. **ДРАГАНА ШИПОВАЦ**

ЗАВИЧАЈНО УДРУЖЕЊЕ БАНИЈАЦА, ПОТОМАКА И ПРИЈАТЕЉА БАНИЈЕ У УГРИНОВЦИМА ПРИРЕДИЛО НЕСВАКИДАШЊУ МАНИФЕСТАЦИЈУ

Умотворине и рукотворине народа са Баније

У организацији Завичајног удружења Банијаца, потомака и пријатеља Баније, а под покровитељством Градске општине Земун 15. септембра у Дому културе у Угриновцима одржан је први изложбено-продајни базар под називом *Умотворине и рукотворине народа са Баније*.

Циљ ове манифестације је да прикаже и покаже оригиналне рукотворине Банијки, хеклане и везене столнаке, везе, пешкире, шаренице... Неки изложбени предмети су идентичне реплике као што је разбој, на којем је настајало домаће платно. Приказане су и бројне алатке, којима су Банијци обављали своје свакодневне послове.

На базару су се нашли и продајни излагачи, Игор Ракић који је продавао предмете од коже, Звездана Лончаревић и Ирена Живановић су продавале икебане, Јока Сићић је продавала украсе и корпице од папира, а Стево Раделић своје радове од дрвета, Милош Бајић је продавао књиге, Анка Куколеча је продавала слике, књиге и цвијеће.

Могла се видјети и традиционална народна ношња и чују изворне пјесме са Баније.

КОВЈАНИЋ: СЕГМЕНТИ ЖИВОТА НАШИХ ПРЕДАКА

Мирослав Ковјанић председник Завичајног удружења Банијаца, потомака и пријатеља Баније је нагласио да

» Председник општине Земун Дејан Матић, народни посланик Миодраг Линта, председник ЗУ Банијаца Мирослав Ковјанић и председник ЗК Кордунаша Петар Шаула са члановима фолклорног ансамбла и пјевачке групе ЗУ Банијаца

ревија представља сегменте из живота наших предака, када су баке и мајке ноћи проводиле уз петролејку и своју љубав уткале у сваку шару пешкира, шареница, миљеа.

– Свака шара представља идентитет и културу нашег краја. Морамо на наше генерације да пренесемо обичаје, традицију, и културу нашег краја, да знају ко су, шта су

и коме припадају. Обичаји и традиција које смо са Баније донијели додатно је оплемењила цјелокупну српску културу. Сви чланови који су радили и раде, уградили су дио себе у ово Удружење.

ЗАСЛУЖНИ ПОЈЕДИНЦИ НАГРАЂЕНИ ПЛАКЕТАМА

Ковјанић се захвалио свим члановима УО Удру-

жења, а посебно колегиницама Мири Јанузовић и Даница Богдановић која је уједно и координатор ове манифестације.

– Изузетно ми је драго што у нашем Удружењу имамо тако вриједну и радну жену – нагласио је Ковјанић чије су ријечи измамиле громогласан аплауз.

Домаћини су уручили

плакете заслужним појединцима. Плакете су примили председник ГО Земун Дејан Матић, Милан Миша Ђурић и Милош Бајић који су заслужни за оснивање удружења, МЗ Угриновци, Душанка Лукић Хавелка за несебичан рад, труд и велики допринос Удружењу.

У културно-умјетничком програму се представила МПГ Банија и фолклорни ансамбл Удружења.

Посјетиоци су могли да уживају и у ревији народне ношње Баније, током које је Даница Богдановић говорила нешто више о свакој ношњи појединачно.

Банијска женска народна ношња се састоји од кошуље или хаљине, широког

вуненог појаса црвене боје, лајбеца или прслука, којуха, рубца, вунених чарапа, опанака и дуката.

Мушка народна ношња се састоји од кошуље, гаћа или хлача, зубула или прслука, плетених чарапа, црних кожних опанака, шкрљка или шешира и ђемери широки око струка.

Присутни су били и директорка Дома здравља Земун др Александра Цветковић са сарадницама, Петар Шаула председник Завичајног клуба Кордунаша, Никола Везмар председник Завичајног удружења Крајишника Никола Тесла, председник Удружења Ново ојњаштје из Барајева Јово Добријевић и други. **ДРАГАНА БОКУН**

» Дио изложбених предмета (слика горе) Анка Куколеча са сликама и експонат ткалачког стана

МАТИЋ: СРБИЈА ИМА БУДУЋНОСТ

Ова манифестација је организована под покровитељством ГО Земун, па је председник Општине Дејан Матић нагласио да му је велико задовољство да присуствује базару.

– Срце ми је пуно када видим ову предивну дјечицу обучену у ношње из нашег краја, знам да наша Србија има будућност. Ми ћемо наставити да водимо рачуна о културној баштини, о историји нашег народа са којим се поносимо – рекао је Матић.

ЛИНТА: ТЕШКО ЈЕ ОЧУВАТИ КУЛТУРУ

Председник Скупштинског Одбора за дијаспору и Србе у региону Миодраг Линта је нагласио да је у времену борбе за опстанак у свакодневном животу тешко водити борбу за очување културе и традиције.

– Зато посебно честитам Удружењу на труду и желим да наставе у овом правцу, посебна захвалност и општини Земун која је препознала ово удружење које чини група озбиљних и одговорних људи – рекао је Линта.

ПРАЗНИК УСЕКОВАЊА ГЛАВЕ СВЕТОГ ЈОВАНА КРСТИТЕЉА

Кућанци – православно свето мјесто

У Кућанцима, родном мјесту српског патријарха Павла, 11. септембра, у организацији Епископије пакрачко-славонске обиљежен је празник Усековања главе Светог Јована Крститеља, у народу познатији као Јесењи Свети Јован или Јован Главо-сјек. Свету Архиепископску Литургију у обновљеном Храму Светих апостола Петра и Павла служили су епископ пакрачко-славонски Јован, те епископ диокељски Методије (секретар митрополита Амфилохија) уз многобројно свештенство славонске епархије.

Српска православна црква слави Усековање главе Светог Јована Крститеља као успомену на дан смрти светитеља који се као савременик Исуса Христа и његов крститељ сматра посљедњим пророком Старог и првим пророком Новог завјета. Смрт Светог Јо-

вана догодила се пред Песах, а празновање 11. септембра установљено је због тога што је тог дана освештана црква коју су подигли на његовом гробу у Севастији цар Константин и царица Јелена. Епископија пакрачко-славонска једна је од најактивнијих, а од када је на челу Епархије владика Јован ствари су кренуле набоље, па се Епархија обнавља како физички тако и духовно.

Многи храмови су доби-

ли обновљен лик, а првенство епархије су Епископски двор у Пакрацу, Саборни храм Свете Тројице, Манастир Јасеновац и Кућанци, родно имање патријарха Павла, и Храм Светих апостола Петра и Павла, гдје је он крштен. Епископија пакрачко-славонска због свега наведеног постала је за православце света регија, а Кућанци посебно важно мјесто.

БОРИС ПОПОВИЋ / СРБИЈА.НР

ПОВОДОМ ЈУБИЛЕЈА 800. ГОДИНА АУТОКЕФАЛНОСТИ СПЦ И ОСВЕШТАЊА ОБНОВЉЕНОГ ХРАМА СВЕТИХ АПОСТОЛА ПЕТРА И ПАВЛА УДРУЖЕЊЕ ВЈЕРНИКА И ПОШТОВАЛАЦА СВЕТОГ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА БУДИМО ЉУДИ БАТАЈНИЦА ПО БЛАГОСЛОВУ ПРЕОСВЕШТЕНОГ ВЛАДИКЕ ПАКРАЧКОГ СЛАВОНСКОГ Г. ЈОВАНА ЂУЛИБРКА ОРГАНИЗУЈЕ 16. НОВЕМБРА 2019. ГОДИНЕ

ПОКЛОНИЧКО ПУТОВАЊЕ У КУЋАНЦЕ РОДНО МЈЕСТО ПАТРИЈАРХА ПАВЛА

Полазак је у суботу ујутро у један сат послије поноћи испред Храма у центру Батајнице. Предвиђено је да Свету литургију у Кућанцима служи, ако драги Бог да, Његова Светост архиепископ пећки, митрополит београдско-карловачки и патријарх српски господин Иринеј и више владика СПЦ.

Након литургије биће освештан обновљени Храм Св. апостола Петра и Павла у коме је крштен наш патријарх Павле.

Потом ће се одржати десетогодишњи помен од његовог упокојења. У склопу путовања предвиђен је обилазак имања патријарха Павла и упознавање са изградњом спомен комплекса. Потом трпеза љубави.

Ходочасници ће имати прилику да присуствују манифестацији и академији *Дани Патријарха Павла* и пратећим програмима

Планирама маршрута путовања је:

Батајница–Нова Пазова–Стара Пазова–Инђија–Нови Сад–Бачка Паланка

– пријаве путника до 30.10.2019. године

– цијена: 2.500 динара по особи

– пријаве и све остале информације на телефон: 064/12-40-557

– број путника је ограничен, молимо да на вријеме резервишете своје мјесто

У Београду одржан 1. Банијски вишебој

У организацији Завичајног удружења Банијаца, потомака и пријатеља Баније 28. септембра одржан је први *Банијски вишебој* на терену ФК *Брајство* у насељу Крњача у Београду. Ова спортска манифестација одржана је са циљем да се старије генерације подсетне на традиционалне спортове, а младе науче како су се њихови преци забављали и дружили и да ту традицију преносе својој дјечи.

У име Завичајног удружења Банијаца присуству публицу и такмичаре поздравио је предсједник Управног одбора Удружења Мирослав Ковјанић који се захвалио Банијцима што су дошли да подрже скуп и да Удружењу дају снагу и вољу да наставе овим путем и да ово не буде само први Банијски вишебој, већ да постане традиционалан, као и друге манифестације које ово Удружење дуги низ година организује.

– Ми Крајишници и Банијци дошли смо на ове просторе јер смо прогнани са наших огњишта. Србија нас је примила раширених руку и са топлим ријечима наших комшија и данас срећ-

но и сложено живимо. У наше вријеме и вријеме генерација прије нас није било компјутера, мобилних телефона, али ипак смо се забављали, а истовремено на оваквим скуповима смо провјеравали своју снагу и вјештину. Не смијемо заборавити своје коријене и традицију – поручио је Ковјанић и том приликом се захвалио општини Палилула која је препознала значај и подржала манифестацију.

Предсједник општине Палилула Александар Јовичић присуствовао је отварању манифестације и у свом обраћању изразио разумијевање за све бриге и муке прогнаних Срба, јер исте те муке имао је и сам, с обзиром да је у Београд дошао из Сребренице, такође, не својом вољом.

– Ја желим да нагласим да је наша општина отворена, да ћемо и у будућности колико год можемо да помажемо Удружењу, али и сваком понаособ уколико има неки проблем. Оно што можемо ријешити заједничким снагама. Моја врата су отворена свакога дана – рекао је Јовичић пожељевши Банијцима да проведе овај спортски дан на лијепо и дружељубив начин.

» Предсједник општине Палилула Александар Јовичић и домаћин скупа Мирослав Ковјанић

Након што су Банијци уручили плакету захвалности предсједнику Јовичићу, први Банијски вишебој је проглашен отвореним и игра је почела.

Такмичари су били подијелени у двије категорије: одрасли, међу њима мушкарци и жене и дјеца до 14 година. Мушкарци су се такмичили у дисциплинама превлачења конопа, бацања камена с рамена, превлачење штапа,

обарање са греде (брвна), трчање на штулама, скок у даљ из мјеста и потезање кукке. Жене су се такмичиле ревијално у игри надвлачење конопа, док су се дјеца такмичила у дисциплинама трчање у цаку (врећи) и трчање са јајетом у жлици (кашики).

Један од најуспјешнијих такмичара првог Банијског вишебоја био је Марко Косовац из Селеуша. Косовац који је поријеклом из Санског Мо-

ста, одакле се доселио 1995. године. Освојио је чак пет пехара, а са својом екипом *Селеушки вишебој*, често се такмичи на оваквим манифестацијама.

– Наш циљ је да упознајемо нове људе, да се дружимо, да их позовемо да дођу на наш вишебој који организујемо у Селеушу већ неколико година и да нас буде што више – закључио је Косовац поносно пакујући своје пехаре од којих му је омиљени из дисциплине превлачење кукке, јер му је то, како је рекао „ужа специјалност“.

Завичајно удружење Банијаца, потомака и пријатеља Баније на крају програма приредило је подјелу захвалница онима који су дали највећи допринос и помоћ у организацији ове спортске манифестације.

Предсједник Мирослав Ковјанић уручио је пригодне плакете Мевлудину Хасанагићу и Гвоздену Гојковићу и том приликом још једном се захвалио свим члановима Управног одбора Удружења који су вриједно радили како би ова манифестација била успјешно организована.

ВЕСНА ПЕШИЋ

РЕЗУЛТАТИ

МУШКАРЦИ

● ТРЧАЊЕ НА ШТУЛАМА

Михајло Блажевић
Станко Еремија
Дејан Лака

● НАДВЛАЧЕЊЕ КОНОПЦА

Грмеч у срцу
Јаворањ
Костреши

● КАМЕНА СА РАМЕНА

Борислав Ђукић
Марко Косовац
Драгош Мијатовић

● ПРЕВЛАЧЕЊЕ ШТАПА

Драгош Мијатовић
Марко Косовац
Милош Косовац

● ОБАРАЊЕ СА БРВНА

Марко Косовац
Михајло Блажевић
Драгош Мијатовић

● ПОВЛАЧЕЊЕ КУКЕ

Драгош Мијатовић
Марко Косовац
Милош Косовац

● СКОК У ДАЉ

Борислав Ђукић
Марко Косовац
Марко Ресан

ЖЕНЕ

● НАДВЛАЧЕЊЕ КОНОПЦА

Јаворањ
Удружење „Банијаца, потомака и пријатеља Баније“

ДЈЕЦА

● ТРЧАЊЕ У ЦАКУ

Вељко Блажевић
Андријана Васиљевић
Теодора Деветак

● ТРКА С ЈАЈЕТОМ

Стефан Пријић
Вељко Блажевић
Лука Томић

» КОЛЕКЦИОНАР ТРОФЕЈА: Марко Косовац из Селеуша

У СУБОТИЦИ ОДРЖАН ПЕТИ РЕВИЈАЛНИ ТУРНИР У БАЛОТАЊУ

» Миленко Устић, Горан Ђурић Бебан, Раде Цвијић, Дуле Џепина, Петар Рнић, Зоран Шарић, Дејан Шимић, Горан Стегњајић и Далибор Ђујић.

На теренима на Маковој седмици 23. септембра одржан је ревијални турнир у балотању гдје се скупило 13 екипа. Турнир је организовао Горан Шарић.

– Први турнир је организован у Бачкој Тополи, па смо и ми дошли на идеју да у Суботици организујемо турнир. До тада сам учествовао на многим турнирима у Војводини, па сам одлучио да и ја угостим моје пријатеље – рекао је Шарић и додао да иза њега не стоји ниједно удружење и организација.

Шарић је напоменуо да су за њега турнири прилика да се види са земљацима и пријатељима, да проведе дан у угодном друшву, а успут се забављају играјући балоте. То је игра која повезује не само Далматинце, играју је и Личани, Банијци, а ове године на турниру у Суботици учествовао је и један Славонац, Дејан Шимић којем је ово било прво такмичење, његова екипа је освојила друго мјесто на изненађење присутних побједивши у полуфиналу екипу Болеча који су важали за фаворите.

Учествовало је 13 екипа, 6 из Суботице *Златне руке*, *Козјак*, *Суботица Шарих*, *Лимун*, *Ла Перла Суботица* и *Бриле ђумар*, затим, *Адице* (Нови Сад), *Бановци Чаруја*, *Крајина* Нови Сад и *Крајина* Руменка, *Болеч 1* и *2* и *Сћанишић*.

У финалу су се састали *Златне руке* и *Бриле ђумар*, екипа *Златне руке* одијела је побједу резултатом 21: 8.

За треће мјесто је играо *Болеч* и *Сћанишић* 21:9

Златне руке: Петар Рнић, Зоран Шарић, Џепина Дуле

Болеч: Раде Цвијић, Миленко Устић, Ђурић Горан – Бебан

Сћанишић: Гуњача Бошко, Шарић Владимир, Боснић Душан

Бриле ђумар: Дејан Шимић, Стегњајић Горан, Далибор Ђујић

Најбољи играч турнира је Дуле Џепина из екипе *Златне руке*, а најбољи пуцач Миленко Устић из Болеча. **ДРАГАНА БОКУН**

ТРАДИЦИОНАЛНА ЗАВИЧАЈНА МАНИФЕСТАЦИЈА ПРЕПОЗНАТЉИВА У ОПШТИНИ АЛИБУНАР

ОДРЖАН 4. СЕЛЕУШКИ ВИШЕБОЈ

Око 150 такмичара се 8. септембра 2019. окупило у банатском селу Селеуш – насељу Колонија, Општина Алибунар гдје је одржана четврта традиционална културно-спортска манифестација под називом *Селеушки вишебој*. Организатор ове манифестације је Удружење грађана *Селеушки вишебој* које је уз подршку општине Алибунар, донатора и других спонзора препознало значај ове традиционалне манифестације.

По сунчаном дану лијепо је било бити на Селеушкој висоравни, такмичити се, навијати, дружити и на крају веселити. Више стотина мјештана и околине уживало је у културно-умјетничком, спортском и забавном програму.

Није се овдје само снага мјерила. Циљ ове манифестације је чување обичаја, традиције, културе Срба из мјеста од куд потичу. Данас сви они памте оно што се не заборавља, а што су им преци оставили. Долазили су ту у више наврата „не својом вољом“ из Херцеговине, Бос. Крајине, Лике, Кордуна... земљом их частио Краљ Петар I 1918. године као ослободиоце и ратнике Солунског фронта. Дођоше и по завршетку Другог светског рата, па их поново протјераше са вјековних огњишта ратовима деведесетих, они за које су се борили.

Ту су се окупили на једној малој, али у срцу великој колонији.

Манифестација је започела химном Боже правде коју је извео црквено-градски хор *Свети Три Јерарха*.

Данијела Лончар начелница Јужнобанатског управног округа је званично отворила манифестацију и нагласила да је ова манифестација изузетно важна јер је њен темељ очување и његовање културе и традиције, те да полако постаје „селеушки бренд“.

С тим се сложио и председник општине Алибунар Душан Дакић и нагласио да је њихова општина имала срећу или несрећу да се велики број људи насели послје послиједњег рата.

– Имамо и људе који су дошли послје Првог и Другог

свјетског рата из крајева бивше Југославије. И сам спадам у друштво Крајишника који увијек знају гдје ће на прело.

Вишебој је отворио председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта и изразио је задовољство што је присуствовао манифестацији чији је циљ да афирмише и чува обичаје и традицију из мјеста поријекла.

– Један од главних националних задатака наше двије државе Р Србије и Републике Српске је да сваки дан радимо на јачању националног, културног и духовног идентитета, односно да чувамо наш српски језик, ћирилицу, да његујемо православну вјеру, славимо крсну славу и чувамо обичаје и традицију.

Линта је посебно нагласио да морамо угледајући се на наше претке међусобно се поштовати, да разговором дођемо до рјешења. Споменуто је и девизу која се често може чути међу Србима „нека комшији цркне крава“, која је погубна за слогу и јединство нашег народа.

Једна од чланова Организационог одбора Селеушког вишебоја Зорана Братић, директорка ЈКП *Универзал* нагласила је да је ова манифестација важна за општину јер је једна од највећих.

– Вишебој организује млади тим људи који је одлучио

» Данијела Лончар начелница Јужнобанатског управног округа и председник општине Алибунар Душан Дакић

да живи и ради на селу, и дошли смо на идеју да организујемо неки догађај који ће бити добар за цијелу општину Алибунар и сам Јужни Банат – рекла је Братићева и нагласила да је вишебој донаторског карактера и све што зараде улажу у општину.

– Претходних година смо средили тоалете у основној школи, помогли српску и румунску православну цркву, фудбалске клубове и ове године ћемо сјести и договорити се шта је то најпотребније нашем селу – рекла је Братићева.

Фолклорни ансамбл Центра за културу општине Алибунар извео је пригодан културно-умјетнички програм. Програм је водила Дуња Лончар.

На Селеушком вишебоју

са својим специјалитетима учествовале су и жене, чланице Удружења жена *Марија Приша*.

Ријеч је о Селеушанки, која је била прва Српкиња, доктор наука, у ондашњем Аустроугарском царству. Чланице удружења су поријеклом из Лике, Кордуна, БиХ односно Републике Српске, Далмације, Баније, Баната. Слоган им гласи – Заједно смо јаче.

Прошле године су учествовале у каравану *Изађи ми на шетњу* и освојиле прво мјесто. Уживају спремајући традиционална јела, па су тако свој допринос дале и четвртог вишебоју.

Овом приликом су позвале и жене из околних мјеста, па су ту биле и Карловчанке, жене које се баве хуманитарним радом, затим жене из Новог Козјака и Иланце, а учество-

вале су и у спортском дијелу, у навлачењу конопца.

У спортском дијелу манифестације за титуле побједника надметали су се такмичари у дисциплинама: трчање у цаку (дјеца до 15 год.), трка са јајетом, трчање у цаку – одрасли, трка по брвну, бој на брвну, надвлачење клипа, пењање уз стожину, скок у даљ из мјеста, скок у вис из мјеста, камена с рамена, надвлачење конопца.

Поред традиционалних народних вјештина одржано је и такмичење у балотама у коме је учествовало 18 екипа и то: Динара, Пазарци, Козјак Крајишници, Церак, Панчево, Миле мајстор, Обећала си, Олујић-компани, Равни Котари, Жегар, Печењара Шуша, Брада Кено, Буковица, Вук Мандушић, Селеушки вишебој, Вршац, Јужни ветар.

По завршетку такмичења у такмичарским дисциплинама дошло је до проглашења побједника.

Председник одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта и председник општине Алибунар Душан Дакић побједницима су уручили медаље и пехаре, а стране организатора су награђени заједно са Оливером Цицковић из Центра за културу општине Алибунар.

Након такмичарског дијела услједило је народно весеље. Прво су атмосферу загријали Мајкани, да би уз Бају Малог Книнцу атмосфера досегла врхунац. Сви су били на ногама, а весеље је потрајало до раних јутарњих часова.

ДРАГАНА БОКУН

РЕЗУЛТАТИ

• ТРЧАЊЕ У ЦАКУ

Велко Блажевић
Катарина Берат
Јован Ђурувија

• ТРКА СА ЈАЈЕТОМ У КАШИЦИ

Велко Блажевић
Анђела Блажевић
Катарина Берат

• ТРЧАЊЕ У ЦАКУ – ОДРАСЛИ

Александар Крајишник
Јован Лисица
Марко Косовац

• ТРКА ПО БРВНУ

Јован Лисица
Сава Јанош
Јован Ђурувија

• БОЈ НА БРВНУ

Александар Крајишник
Михајло Блажевић
Срђан Лабус

• НАДВЛАЧЕЊЕ КЛИПА

Драго Почуча
Драгош Мијатовић
Александар Крајишник

• ПЕЊАЊЕ УЗ СТОЖИНУ

Јован Ступар
Јован Лисица
Јован Ракић

• СКОК У ДАЉ ИЗ МЈЕСТА

Александар Крајишник
Радован Видачић
Зоран Кужет

• СКОК У ВИС ИЗ МЈЕСТА

Радован Видачић
Александар Крајишник
Јован Лисица

• КАМЕНА С РАМЕНА

Александар Крајишник
Радован Видачић
Борислав Ђукић

• НАДВЛАЧЕЊЕ КОНОПЦА

Крајишници Вел.бан.село
Грмеч у срцу
Крајишки соколови

• ТУРНИР У БАЛОТАМА

Жегар – Панчево
(Малић Тоде, Малић Мирко,
Јакшић Мирослав)

Селеушки вишебој – Селеуш

(Кесовић Дарко, Шарић
Борислав, Ненадић Милош,
Опачић Душан)

Брада Кено

– **Владимировац**
(Цвијетић Драган,
Матијевић Љубо, Марган
Данијел, Бошчић Милан)

» Миодраг Линта са члановима побједничких екипа у балотама

» НИШТА БЕЗ ДАМА: Чланице Удружења жена *Марија Приша*

» ЈА СЕ СВОГА НЕ ОДРИЧЕМ ДО ГРОБА: Уз Бају Малог Книнцу ноћ је брзо пролазила

У ВРБАСУ ОДРЖАН 41. ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРНИХ ТРАДИЦИЈА ВОЈВОДИНЕ

» Баконије на штанду КУД Соко из Инђије

» Чувају лик Саве Мркаља: Сњежана Станишић и Зорица Влајинић

» Наступ пјевачке групе СКУД Извор Станишић

Прекодрински Срби на Панонском вашару

У Врбасу је од 20. до 22. септембра одржан Панонски вашар, односно 41. Фестивал фолклорних традиција Војводине, 11. Сајам старих заната и домаће радиности и 11. Изложба и дегустација традиционалних јела, као и 11. Фестивал дјечјег изворног стваралаштва.

Обичај ове манифестације је да се сваке године представи једна заједница из Војводине, ове године су то били прекодрински Срби.

Организатори Савез умјетничког стваралаштва аматера Војводине и Културни центар Врбас су ове године окупали око 60 фолклорних ансамбала и око 20 дјечјих ансамбала, са преко 1.200 учесника.

Панонски вашар је 20.9. отворила замјеница председника општине Врбас Миљана Штулић, а започео је концерт КУД-а Пискавица из Бањалуке и пјевачке групе Звуци са камена из Новог Сада.

КУД Пискавица постоји од 2002. године и има око 180 чланова свих узраста.

– Специфични смо по томе што имамо и програм народних обичаја. Поносни смо и на нашу пјевачку групу, у питању су старије жене које су побједнице Шљивика 2014. го-

дине – рекао је за Српско коло Мирко Арамбашевић и додао да желе да буду што ближе изворној традицији.

Организатори су Фестивала Козара етно заједно са Туристичком организацијом Града Бањалука.

– Захваљујући Горану Николашу из Удружења Крајина имамо сарадњу са Врбасом, већ 6 година, а овом приликом смо остварили контакт и са Завичајним удружењем Сава Мркаљ из Новог Сада.

Како нам је рекао умјетнички руководилац Фолклорног ансамбла Врбас Љубомир Вујичин фестивал није такмичарског карактера већ свако добија диплому, дали за изворност, или уиграност, костим...

– Жири одлучује и ко ће представљати Војводину на Републичкој смотри која се одржава сваке године. Три играчка ансамбла и двије пјевачке групе – рекао је Вујичин.

Испред Спортског центра Врбас 21. септембра прекодрински Срби изложили су своје радиности, стара јела, народне ношње и инструменте. Могла се дегустирати разна укусна јела вриједних домаћица, видјети ручни радови, а нису изостале ни књиге које су красиле штанд Удружења Сава Мркаљ из Новог Сада.

Секретар Удружења Погџрмец Житиште Мира Ацаип је представила своје ручне радове.

– Наше удружење је основано 2006. године, трудимо се да очувамо културу и традицију наших крајишких Срба и нашој дјечи пренесемо начин на који су живјели наши баба, дједа... Није довољно чувати оно што смо наслиједили од наших предака, ако својој дјечи и унучицима не можемо показати како се везло, прело и ткало – рекла је Мира Ацаип.

Ово Удружење највише се бави хуманитарним радом.

Вриједне жене из Изворне групе Кордун Инђија спремиле су грах и купус и незаобилазну крузовницу.

Из Бањалуке, односно Пискавице су такође стигле разне ђаконије, на чији штанд су сви радо свратили. Богату трпезу су припремили и из Удружења Крајина из Врбаса и СКУД-а Станишић из Станишића.

Прекодрински Срби су показали да не само што добро пјевају и плешу, него да су и добри домаћини, спремни да угосте и почасте чашицом домаће ракије и разним укусним домаћим производима.

С обзиром на то да се овдје презентовала и култура прекодринских Срба Завичајно удружење Сава Мркаљ је представило два издања. Књигу пјесама Бошка Бућана *Исјод иејела* и књигу Пјесме Саве Мркаља, коју је приредио проф. емеритус Душан Иванић.

Након дегустације јела, услиједио је концерт Фестивала фолклорних традиција Војводине, а задњег дана манифестације одржан је други концерт и стручна трибина на тему Презентовање традиције. **ДРАГАНА БОКУН**

МАНИФЕСТАЦИЈА У ЗНАК СЈЕЋАЊА НА ПРЕТКЕ КОЈИ СУ СЕ ДОСЕЛИЛИ У БАЧКУ

Дани колонизације у Новој Гајдобри

Централне вечери традиционалне манифестације Дани колонизације која се одржала од 26. до 29. септембра 2019. године у Новој Гајдобри, посјетиоци су уживали у вечери фолклора у извођењу културно-умјетничких друштава из Нове Гајдобре, Бачког Маглића, Младенова, Парага и Пећинаца.

Како се могло чути у најави програма, прије 70 и више година, преци Новогајдобрана дошли су из различитих крајева бивше државе, прије свега Херцеговине, Босне, Црне Горе, Косова и Метохије и населили су Нову Гајдобру. То није било обично путовање испуњено авантуристичким поривима, него велика сеоба народа. Многи стручњаци тврде да је та колонизација била једна од највећих организованих пресељења становништва у историји Европе.

– Кад смо полазили из мјеста било је тужно са много плача, са много узбуђења. Испраћени смо са не-

што одјеће и то што је могло на коње, једно 12 километара је било до превоза. И не знам да ли су више туговали они што остају, или ми који идемо. Не зна се куд се иде. Ближа је данас Америка, него што је онда била Војводина. У возу смо добили рјешења ће ко иде, у коју улицу, и у коју кућу. И ови кочијаши што су били овдје, тачно су знали ће долазимо и довели су нас ту

» Младен Лучић, председник МЗ Нова Гајдобра

у кућу и тако смо се доселили и у селима – једно је од карактеристичних свједочења времешних колониста.

Програм вечери 28. септембра отворио је Младен Лучић, председник савјета МЗ Нова Гајдобра, додијеливши плaketе заслужним грађанима овог насеља.

Из области привреде плaketу је добио Петар Јелић и компанија *Петар илус* ДОО. Исто признање из области образовања и културе припало је Јадранки Вукановић. Магистар Милан Зутковић је носио плaketу заслужних грађана из области науке, а у области спорта је то Зоран Ратковић. У области хуманитарног рада плaketу је добио др Хатим Зухти Ахмад Хамден.

Посебне захвалнице су додијелене професорима Јовану Јаничићу, Радојки Драгумило и Невенки Буквић. Постхумна захвалница је додијелена Вељу Буквићу. Захвалнице су уручене и Божидару Миловићу, председни-

» Детал из програма централне вечери манифестације

ку Удружења Срба Херцеговаца и пријатеља у Србији, као и Браниславу Шушњици, председнику општине Бачка Паланка. Такође, захвалнице су додијелене Душку Ђутићу, директору Фонда за помоћ избјеглим, прогнаним и раселим лицима АП Војводине, Маји Пилиповић испред Савјета за родну равноправ-

ност, Војиславу Зупцу испред Удружења *Стара Херцеговина у срци*, Дарку Божовићу директору Установе за спорт и рекреацију *Тиквара* и групи волонтера из Нове Гајдобре. У склопу манифестације у просторијама ОШ *Алекса Шанишић* првог дана одржана је радионица за жене, дјечја представа и лутрија.

Другог дана приређено је вече Гусларског друштва *Војвода Неђељко Видаковић* из Требиња.

Трећег дана одржано је централно вече манифестације, док је четврти дан био посвећен дјечи која су се дружила и такмичила на спортским теренима.

У КЉАЈИЋЕВУ ОДРЖАНА МАНИФЕСТАЦИЈА ДАНИ ВЕСЕЛЕ МАШИНЕ КОЈА ЈЕ ИМАЛА И ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ КАРАКТЕР

Златне капљице са Телечког виногорја

Љубитељи шљиве и њеног дестилата ракије шљивовице окупили су се у недељу 8. септембра 2019. у Кљајићеву, на Бурдушевом брду по 10. јубиларни пут на манифестацији *Дани веселе машине*. Ова манифестација прераста у значајан догађај на подручју Телечке висоравни. Наиме, ова туристичка приредба, јединствена је по садржају, обиму и необичности. Удружење виноградара и воћара *Висови* из Кљајићева је окупило поклонице добре капљице ракије шљивовице, печене на традиционални начин у бакарним казанчетима. Угостили су произвођаче, љубитеље божанске капљице, мајсторе и њихове помоћнике који су се надметали за најбољу ракију шљивовицу.

Такмичари су имали исте услове, обезбјеђен је ком од шљива из засада шљива Удружења уз огрјев који је раније припремљен, а посебна драж како нам је испричао Бранко Шоштарић, председник Удружења је што се манифестација одржава у том истом воћњаку гдје су и просторије Удружење *Висови*. Такмичари су осим из Кљајићева пристигли из Црвенке, Стапара, Сомбора, Леније и Чуруга.

Бранко Шоштарић је нагласио да је манифестација добила и интернационални

» Никола Млађан, Мићо Малобабић, Ђуро Радић, Јово Келебуда, Радомир Медић и Александар Медић

карактер јер су на казанима били и Сепи Бедић из Њемачке и екипа из Јагодњака – Република Хрватска. Међу гостима је био и Пал Ендре, градоначелник мађарског Каћмара, као и Јожеф Вујић нотар општине Каћмар и Бачбордош из Мађарске.

Манифестацију су подржали гости из сродних удружења С. Моравица, Фекетић, Н. Бечеј, Орловат, Удружење *Злајина јабука* из Сомбора, Бајмок, Иђош, Сивац, Меленци, Стапар, Црвенка, Растина,

Станишић и Чуруг. Такође, представници ПСС Сомбора и Пољопривредне школе из Црвенке.

Чланице Удружења жена *Рубац* из Кљајићева почастиле су учеснике уштипцима, али су дале и свој допринос у печењу ракије.

Посебну пажњу изазвао је долазак бајкера из Суботице, а ту је био и фијакер са два предивна коња власника Јанике Папа из Кљајићева који је по телечкој провозао знатичељне госте.

– Потрудили смо се да будемо најбољи домаћини. У пријатној домаћинској атмосфери размијењивали смо искуства. Обишли смо млади засад крушака и виноград који се налази у близини. Увјерили смо се да је ова година берићетна, а дружење је било изузетно, како и приличи овој манифестацији – рекао је Шоштарић.

За добар мени побринуо се тандем Вулетић – Драгојевић. Један је спремао кобасице у лепињи, а други

чорбу, уз печену прасетину и уштипке попило се доста вина и ракије.

Било је и пјесме, па је Бранко Поповић са колегом засвирао.

Драганче Мунђан из Иђоша је на бурету одсвирао виоградарско-воћарску химну, а у културном дијелу програма наступила је Доротеа Молнар из Бајмока.

Најтеже је било судијама Никици Шајатовић, Георги Лазарову, Ивану Марјановићу и Мирославу Бјелети-

ћу. Нијансе су одлучивале о најбољој есенцији из такмичарских казана.

Прво мјесто је припало Радомиру Медићу као мајстору и његовом помоћнику унуку Александру, друго мјесто екипа из Хрватске мајстор Јован Келебуда и помоћник Ђуро Радић, а треће мјесто за екипу из Кљајићева, мајстор Мићо Малобабић и помоћник Никола Млађан.

Првонаграђени су уз припадајуће дипломе и медаље добили и умјетнички рад од сликара из Сомбора Јене Вишинка.

У оквиру ове манифестације је одржан и 7. Златни дестилат ракије шљивовице Кљајићева, избором од пријављених 58 узорака – ракија печене 2018. год. и старије. Тако да је лауреат и најбоља ракија по оцјени комисије припала Предрагу Никишићу, друго мјесто Ради Никишићу, оба из Кљајићева, а треће мјесто је отишло у Црвенку Марку Бенићу.

Поред диплома и медаља побједници су добили умјетничке слике са ликовне колоније коју сваког јуна организује Удружење Висови. Ову јединствену манифестацију подржали су и бројни спонзори захваљујући којима се сваке године подиже ниво организације.

ДРАГАНА БОКУН

» Испред Храма Светог Саве у Београду

» На гробу патријарха Павла у манастиру Раковица

ДЈЕЦА ИЗ БОСАНСКОГ ПЕТРОВЦА ПОСЈЕТИЛА БЕОГРАД И НОВИ САД

Протојереј и вјероучитељ Бојан Митрић повео је 28. септембра 2019. године српску дјецу, ученике основне и средње школе из Босанског Петровца на путовање у матицу Србију. Пут је платила организација *World Vision* из Босне и Херцеговине. Иницијатива је потекла од вјероучитеља Бојана Митрића и професора вјеронауке Предрага Вујића који је због болести био одсутан. Акцију су подржала и Удружења Петровчана из Београда и Новог Сада.

– Сва наша дјеца иду на вјеронауку у Петровцу, а на ово путовање је кренула трећина. Обишли смо Храм Светог Саве, манастир Раковицу, Калемегдан и Золошки врт – рекао је отац Бојан Митрић. Он је додао да су осим

српске престонице обишли и Фрушку гору, манастир Велика Ремета и Нови Сад. Обишли су и Успењску цркву гдје их је позвао свештеник поријеклом из Петровца Жељко Латинковић.

Вјероучитељ Бојан Митрић каже да већ четири године ова дјеца учествују и на Светосавском омладинском кампу Митрополит Николај Мрђа у Вођеници. У организовању овог кампа помаже и Управа за дијаспору Републике Србије. Камп траје пет дана, а учествује око тридесеторо дјеце, да би се последњег дана придружила сва дјеца из општине. Тада се окупило око 200 дјеце и организују се спортска такмичења у 9 дисциплина.

Највећи проблем у Босанском Петровцу је наталитет.

Убједљиво већинска старија популација свакодневно се сусреће са многим проблемима. Многи не могу доћи ни до лекара, а камоли до цркве.

– Млади како оду у Бањалуку на школовање, више се не врате. Петровчани важе за сналажљиве људе, тако да се

» Воро Бањац, председник завичајног удружења Петровчана

брзо прилагоде новој средини, и наставе живот у новим срединама – рекао је Бојан Митрић.

Завичајно удружење Петровчана на челу са председником Бором Бањцем угостило је дјецу Петровца у Београду и почастило их ручком.

– Када смо чули да дола-

» Бојан Митрић, вјероучитељ из Босанског Петровца

зе у Београд обећали смо да ћемо их угостити домаћински, да се дјеца одморе, ручају. То је наша обавеза – рекао је Бањац и додао да Петровчани у Србији учествују и помажу у многим акцијама. Ту су у свакој ситуацији када се треба помоћи неком од земљака.

Бојана Мрђа, ученица другог разреда Средње мјешовите школе из Босанског Петровца први пут је у Београду.

– Утисци су одлични. Прије свега желим да се захвалим професору вјеронауке Предрагу Вујићу и оцу Бојану Митрићу што су се потрудили да нам обезбједе ово путовање. Прелијепе се дружимо – рекла нам је Бојана и додаје да је одушевљена српском престоницом.

Анђела Мирковић ученица осмог разреда је трећи пут у Београду и носи само позитивне утиске.

– Волим путовати и дружити се, а на овом путовању учимо и о историји нашег народа. Прошле године смо посјетили и Острог.

Ученица деветог разреда Сара Петковић нам је рекла да је на њу велики утисак оставио Храм Светог Саве.

– Храм обилује прелијепим иконама и фрескама, и јако је уређен. Радује ме и одлазак на Фрушку гору и обилазак манастира – рекла нам је Сара и додала да би вољела да иде чешће на излете са вјероучитељима.

Кристина Мрђа је навела да би вољела да су оваква путовања чешћа.

ДРАГАНА БОКУН

ДЕКЛАРАЦИЈА СДА ЈОШ ЈЕДАН НАПАД НА ДЕЈТОНСКИ СПОРАЗУМ И РЕПУБЛИКУ СРПСКУ

Усвајање Програмске декларације на Седмом конгресу СДА представља један у низу напада највеће бошњачке странке на Дејтонски споразум, оцјењује председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта.

Стратешки циљ СДА јесте укидање Републике Српске и стварање унитарне и исламске БиХ у којој би Бошњаци имали доминацију, а Срби били присиљени да се иселјавају или буду грађани петог реда. Апсолутно је јасно да СДА не може да прихвати кључну чињеницу да је Дејтонским споразумом БиХ дефинисана као државна заједница која се састоји од два ентитета Републике Српске и Федерације БиХ и три конститутивна народа. Због тога је важно да се покрене свеобухватна и суштинска борба за изворни Дејтонски споразум који је једини стварни гарант равноправности и опстанка Републике Српске и српског народа у БиХ. То значи да треба упорно и досљедно тражити повратак 83 надлежности које су отете од Републике Српске и пренесене на ниво БиХ. Република Српска треба да врати своје изворне дејтонске надлежности међу којима су Војска, Суд и Тужилаштво, индиректни порези и многи други. Линта истиче да СДА у својој Програмској декларацији понавља неприхватљиве и лажне оптужбе о агресији Србије и српског народа на БиХ с циљем да оствари ратне циљеве свог првог председника Алије Изетбеговића. Српска и Република Српска неће никад прихватити да се оправдана и величанствена борба српског народа за слободу назива агресијом, нити ће прихватити да су припадници тзв. Армије БиХ тобоже били браниоци БиХ и да они не треба да буду процесуирани за бројне масовне и систематски извршене злочине над српским народом. У Програмској декларацији се, између осталог, понавља лажна и злонаторна теза о наводном геноциду у Сребреници и говори се о скандалозној и неприхватљивој намери да се усвоји закон о забрани негирања геноцида. Србија и Република Српска треба заједнички да воде борбу за истину да је главни кривац за рат у БиХ био муслимански лидер Алија Изетбеговић и његова антисрпска политика стварања исламске и унитарне БиХ.

ВЕЛИКА ПОДРШКА ПОЗДРАВУ „ЗА ДОМ СПРЕМНИ“ ДОКАЗ УСТАШКЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ ВЕЋИНЕ ХРВАТА

Председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта оцјењује да је истраживачка агенције *Промоција плус* за хрватски РТЛ још један доказ да је већина Хрвата усташки оријентисана. Према наведеном истраживању чак 45 посто Хрвата се залаже за употребу усташког поздрава „За дом спремни“ у јавности, а додатних 16 посто Хрвата се залаже за употребу „За дом спремни“ у грбу ХОС-а и на споменицима убијеним ХОС-овцима који су били отворене усташе. За забрану употребе тог поздрава у јавности изјаснило се свега 30 посто испитаника међу којима је сигурно и један број Срба и припадника националних мањина. Јасно се може закључити да преко 60 посто Хрвата има позитиван однос према усташком поздраву „За дом спремни“ под којим је извршен геноцид над Србима, Ромима и Јеврејима у НДХ и брутално етничко чишћење српског народа са подручја данашње Хрватске, западне Херцеговине и западнокрајинских општина током деведесетих година прошлог вијека и том приликом почињени брутални злочини.

Линта подсјећа да је анкета агенције *Промоција плус* из августа прошле године такође показала да је већина Хрвата усташки оријентисана. Наиме, 52 посто Хрвата је подржало наступ једног од главних промотера усташтва пјевача Марка Перковића Томпсона на дочеку хрватске фудбалске репрезентације са Свјетског првенства. Ако се узме у обзир чињеница да се близу 10 посто испитаника није изјаснило може се закључити да преко 60 посто Хрвата сматра геноцидну НДХ правом хрватском државом, а усташке зликовце борцима за хрватску слободу. Линта, такође, подсјећа да је истраживање загребачког Института друштвених наука из 2015. године показало да чак 71 посто ученика завршних средњих школа у Хрватској сматра да геноцидна НДХ није била нацифашистичка творевина. Млади Хрвати су срамну причу о НДХ као правој држави хрватског народа научили у породици, школи, цркви, на Хрватској-радио телевизији, усташким порталима, на коцертима Томпсона и др.

ДЕКЛАРАЦИЈА СДА ЈЕ НЕЗВАНИЧНА ОБЈАВА РАТА СРБИМА У РС

Председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта оцјењује да је Програмска декларација СДА ратноухушачка и представља незваничну објаву рата Србима у Републици Српској. Програмска декларација СДА која предвиђа оснивање Републике Босне и Херцеговине уз укидање ентитета и увођење босанског језика додатно шири неповјерење и подиже тензије између Срба и Бошњака с циљем дестабилизације политичке ситуације у Босни и Херцеговини. Бакиру Изетбеговићу је јасно да српски народ никада неће прихватити оснивање унитарне Босне и Херцеговине, али очигледно није спреман да прихвати чињеницу да само досљедно поштовање изворног Дејтонског споразума може бити један од темеља историјског договора срп-

ског и бошњачког народа. Линта подсјећа, да СДА од свог оснивања до данашњег дана води непријатељску политику према српском народу у Босни и Херцеговини засновану на Исламској декларацији Алије Изетбеговића. Због тога је Алија Изетбеговић био спреман да жртвује мир за стварање БиХ која би била уређена на шеријатском праву и у којој би Бошњаци имали доминацију, а Срби били мањина.

Линта истиче да последице завршетка рата СДА никада није искрено прихватила Републику Српску као трајну и уставну категорију, већ је покретала иницијативе чији је суштински циљ био њено укидање. На основу захтјева бившег бошњачког члана Предсједништва БиХ Сулејмана Тихића Уставни суд БиХ је још 2007. године донио одлуку о укидању грба (двоглави орао) и химне (Бо-

же правде) Републике Српске. Због тога је Република Српска била принуђена да усвоји нову химну *Моја Република* и нови грб који се састоји од поља у бојама заставе Републике Српске преко кога је златни иницијал Републике Српске. Такође, на основу захтјева бившег бошњачког члана Предсједништва БиХ Бакира Изетбеговића Уставни суд је 2015. године донио одлуку о укидању 9. јануара као Дана Републике Српске. Међутим, након одржаног референдума у Републици Српској и измјена одређених закона 9. јануар се и даље слави као Дан Републике. Поред тога, Странка демократске акције Бакира Изетбеговића већ више година најављује покретање захтјева за оспоравање имена Републике Српске пред Уставним судом БиХ који одлуку доноси прегласавањем српских судија.

СДА води деструктивну политику у БиХ

Закључци које је усвојио Главни одбор Странке демократске акције још један доказ да управо највећа бошњачка странка води деструктивну и штетну политику која пријети миру и стабилности у БиХ, оцијенио је председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта.

Потпуно је јасно да Странка демократске акције и њен председник Бакир Изетбеговић нису одустали од своје ратне политике и политичких циљева из *Исламске декларације* Алије Изетбеговића. Главни одбор СДА потпуно неосновано напада српског члана Предсједништва БиХ Миодрага Додика износећи тешке лажи у вези са бошњачким повратницима у Подриње, тзв. босанским језиком, тзв. геноцидом, карактером рата, оснивањем Републике Српске. Чињенице јасно показују да је циљ муслиманске политике у Првом и Другом свјетском рату и Одбрамбено-отаџбинском рату био етничко чишћење Срба уз Дрину; да не постоји босански језик; да се у Сребреници није десио геноцид; да Србија и српски народ нису извршили агресију на БиХ; да су пресуде Хашког трибунала Радова-

ну Караџићу, Ратку Младићу и другима Србима политички мотивисане и нису утемељене на праву, правди и материјалним доказима.

Линта истиче да СДА својим неразумним инсистирањем да чланству БиХ у НАТО–у дестабилизује политичку ситуацију зарад својих страначких и других интереса. Ако СДА искрено жели формирање власти на нивоу БиХ онда треба да поштује став Републике Српске о војној неутралности који је потврђен Резолуцијом Народне Скупштине Републике Српске и да одустане од слања Годишњег националног програма (АНП) у средиште НАТО-а. Важно је нагласити да је став Европске комисије да приступање НАТО-у није услов да БиХ добије статус кандидата за чланство у Европској унији. Такође, став НАТО јесте да је чланство у тој организацији ствар добре воље сваке државе, а не обавеза и принуда. Очигледно је да кључну улогу у рјешавању политичке кризе у БиХ имају западни центри моћи који могу да утичу на СДА и друге бошњачке партије да одустану од деструктивне политике која није у интересу никога, а посебно не бошњачком народу.

Антисрпска изјава о бошњачким ратним командантима

Очекивана је и антисрпска изјава Бакира Изетбеговића да су оптужени ратни злочинци Атиф Дудаковић и Сабих Махмуљин којима се суди за злочине над српским цивилима, затим ослобођени ратни злочинац Насер Орић и други осумњичени и оптужени бошњачки генерали тобоже угледни команданти тзв. Армије БиХ који пролазе правосудну голготу, изјавио је председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта.

Јасно је да Бакир Изетбеговић и други бошњачки политичари заступају врхунску лаж о наводној агресији на БиХ коју су извршили, прије свега, Срби заједно са Србијом. Теза о невиности Бошњака и теза о њима као жртвама нема никакве везе са правом истином о карактеру рата који је вођен у БиХ. Узрок рата је био покушај Алије Изетбеговића да реализује идеологију коју је осмислио у Исламској декларацији и да створи исламизовану БиХ у којој би Бошњаци имали доминацију. У остварењу тог ратног циља тзв. Армија БиХ је починила планске, осмишљене и масовне злочине над српским народом. Ту-

жилаштво и Суд БиХ нису независне и професионалне, већ политичке институције које су у функцији оправдања лажне тезе о Србима као агресорима и Бошњацима као жртвама.

Линта позива српско Тужилаштво за ратне злочине да коначно почне да процесуира бројне и планске злочине које је тзв. Армија БиХ починила над српским народом. То значи да Тужилаштво за ратне злочине покрене истраге и подигне оптужнице против команданата тзв. Армије БиХ који су наредили или лично учествовали у убијању и мучењу српских цивила и ратних заробљеника. Такође, да се покрену истраге и подигну оптужнице против команданата тзв. Армије БиХ који су наредили или лично учествовали у убијању и мучењу српских цивила и ратних заробљеника. Такође, да се покрену истраге и подигну оптужнице против команданата тзв. Армије БиХ који нису спријечили или казнили подређена лица која су убијала и мучила српске цивиле и ратне заробљенике и систематски пљачкали имовину. Процесуирање ратних команданата тзв. Армије БиХ је један од начина да се разобличи бесмислена лаж о српској агресији и Бошњацима као жртвама и тзв. Армији БиХ чији су припадници тобоже водили ослободилачки и одбрамбени рат.

Усташки Туђманов режим извршио агресију на Југославију и српски народ

Председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта оцјењује као тоталну глупост изјаву градоначелника Вуковара Ивана Пенаве да Хрвати у Вуковару од Србије очекују признање и покајање за почињени чин агресије 1991. године. Иван Пенава је један од многих хрватских политичара који понавља бесмислену лаж да је Србија заједно са крајишким Србима тобоже извршила агресију на Хрватску, а да је Хрватска била жртва агресије. Права истина јесте да је усташки режим Фрање Туђмана формирао паравојне формације и извршио агресију на Југославију и српски народ с циљем стварања етнички чисте Велике

Хрватске по узору на геноцидну НДХ. Права истина јесте да је агресију на Вуковар извршила паравојска ХДЗ-а на челу са ратним злочинцем Томиславом Мерчепом, као и да су прве жртве у прољеће и љето 1991. године у Вуковару и источној Славони-

ји били Срби. Због тога Иван Пенава не дозвољава да Срби поставе спомен плоче на многим мјестима у Вуковару гдје су звјерски убијени и мучени српски цивили.

Линта истиче да српски народ очекује од Хрватске да се суочи са својом гено-

цидном и злочиначком прошлoшћу и да призна и покаје се за почињени геноцид у НДХ, као и за почињену агресију и етничко чишћење Срба из Крајине и десетина хрватских градова током 1990–1995. године.

Такође, српски народ очекује да Хрватска укине срамну и скандалозну Декларацију о Домовинском рату коју је Хрватски сабор усвојио 2000. године и у којој стоји да су Србија, ЈНА и крајишки Срби тобоже извршили агресију на Хрватску. Тек након јасних порука из Хрватске о признању и покајању и укидања поменуте Декларације стварају се услови за сваку сарадњу и колико толико нормалне међукомшијске односе.

БЕЗ НОРМАЛНЕ ХРВАТСКЕ НИЈЕ МОГУЋ ТРАЈАН МИР НА ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ

Каменовање неколико српских кућа у Биљанама Доњим код Бенковца и појава свастике у ријеци Јадро код Сплита нису изоловани инциденти већ наставак добро организоване кампање усташких снага сматра председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта.

Краткорочни циљ усташких снага чији је један од челника пјевач Марко Перковић Томпсон јесте да се протјерају преостали Срби и заврши процес отимања српске имовине с једне стране и да се у потпуности рехабилитују геноцидна НДХ и усташки злочинци на челу са Антом Павелићем с дру-

ге стране. Влада Хрватске на челу са Андрејем Пленковићем и председница Грабар Китаровић воде проушашку политику дајући политичку и логистичку подршку усташким снагама у остварењу њихових циљева.

Линта истиче да бројне чињенице показују да Хрватска све више постаје фактор немира и узор нацистичким и фашистичким покретима широм Европе како власт помаже рехабилитацију нацифашизма. Све се више по-

тврђује теза да Хрватска није способна да буде истински демократска земља у којој се у пракси поштују универзалне вриједности данашњег свијета, а то су људска права, антифашизам и владавина права. Главни разлог јесте чињеница да, после завршетка Другог свјетског рата, хрватски народ није прошао катарзу односно није се суочио са својом геноцидном и усташком прошлoшћу. Линта сматра да међународна заједница, прије свега, САД, Немачка и Европска унија, морају да схвате да без нормалне и истински демократске Хрватске није могућ трајни мир и стабилност у региону западног Балкана.

Безобразно је и лицемјерно тврдити да су Хрвати највише допринијели антифашистичкој борби

Председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта, оцјењује као безобразан и лицемјерје најгоре врсте изјаву хрватске председнице Колинде Грабар Китаровић да је хрватски народ, сразмјерно броју становника, највише допринио антифашистичкој борби у Другом свјетском рату. Наведену тешку лаж Грабар Китаровић понавља сваке године по неколико пута за потребе међународне заједнице, а у пракси води проушашку политику.

Добро је познато да је хрватски народ до јесени 1943. године у великој већини учествовао у оружаним снагама нацистичке Независне Државе Хрватске и нацистичке Немачке. То потврђују познати подаци о националној структури Првог и Другог хрватског корпуса у љето 1943. године. Први хрватски корпус је 27. јула 1943. године имао 6.230 бораца, од којих је Срба било 5.910 или 95 посто, а свих осталих 5 посто (Хрвата 305, Муслимана 10, Црногораца четири и Италијана један). Други хрватски корпус основан је у прољеће 1943, а 1. августа исте године имао је 9.408 бора-

ца, од којих је било 6.639 Срба или 60 посто, а свих осталих 40 посто (2.508 Хрвата, 101 Мађар, 84 Муслимана и 77 осталих).

Линта истиче да је тек након капитулације Италије, а посебно током 1944. године, када је постало јасно да ће силе Осовине изгубити рат, почео масовнији прелазак Хрвата из усташких и домобранских јединица у партизане. И поред тога, уочи завршетка Другог свјетског рата, маја 1945. године, оружане снаге НДХ су бројале и даље око 200.000 војника у које су укључени и Хрвати и Муслимани из БиХ.

И то без око 30.000 Хрвата који су служили у Оружничтву НДХ или војној полицији и Хрвата који су учествовали у оружаним снагама Немачке војске. Према подацима историчара Иве Годштајна на дан 30. новембар 1944. године у партизанима је било свега 73.000 Хрвата. Дакле, може се јасно закључити да је пред крај рата већина Хрвата и даље била у оружаним снагама НДХ тј. у усташама, домобранима, и војној полицији и мањи дио у њемачкој војсци, а не у партизанима.

Линта истиче да Колинда Грабар Китаровић и многи хрватски политичари, интелектуалци, црквени достојанственици и већина хрватског народа заборављају велику и неспорну истину, да без масовног учешћа крајишких Срба у партизанима и без Срба као конститутивног народа, Хрватска не би постојала. О признању учешћа Срба из Хрватске у НОР-у говори и одлука ЗАВНОХ-а од 14. октобра 1943, која у тачки 8 каже: „Нема, не смије и неће бити Хрватске у којој Срби не би била зајамчена пуна равноправност и једнакост са хрватским народом.”

На трећем засједању ЗАВНОХ-а 9. маја 1945. године, док је рат још трајао, усвојена је Декларација о правима грађана демократске Хрватске у којој пише: „Хрватски и српски народ у Хрватској потпуно су равноправни.” Ова одредба из декларације била је саставни дио свих устава Хрватске од 1947, па све до 22. 12. 1990. године. Проушашка власт на челу с Туђманом захвалила се крајишким Србима за стварање Хрватске у оквиру Југославије тако што их је избацила из Устава и протјерала са својих вјековних огњишта уз брутална убиства.

КОНЦЕРТИ ПЈЕВАЧА ТОМПСОНА ЈЕДАН ОД ДОКАЗА ПРОУСТАШКОГ КАРАКТЕРА ХРВАТСКЕ ВЛАСТИ

Најновији наступ пјевача Марка Перковића Томпсона на концерту у Скрадину јесте још један у низу доказа проушашког карактера хрватске власти, сматра председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта. Усташа Томпсон је и овог пута отпјевао пјесму *Бојна Чавоглаве*, а сви присутни следбеници усташког покрета су узвикивали „За дом спремни” уз истовремено подизање десне руке. И овај концерт Томпсона, као и све претходне, финансирала је хрватска власт и тиме послала јасну поруку да у суштини подржава јавну употребу усташког поздрава.

Линта истиче да Колинда Грабар Китаровић и Влада Хрватске нису јавно осудили ни отворено величање усташтва на недавном фудбалском турниру у Новиграду код Задра. Поред игралишта је стајао велики транспарент на коме је, између осталог, било исписано крупним словима „За дом спремни”. Јасно је да организаторима и учесницима турнира, као ни бројној публици није смеао наведени транспарент са усташким поздравом. Такође, полиција није сматрала за потребно да се уклони транспарент нацифашистичког садржаја.

Линта наглашава да Грабар Китаровић и Влада Хрватске нису јавно осудили постављање усташке заставе на православну цркву у српском селу Отишићу које се налази између Сиња и Врлике. Својом ћутњом су послали злокобну поруку да за и оно мало Срба у Отишићу и шире у Хрватској нема мирног живота.

Линта подсећа Грабар Китаровић и Влада Хрватске нису јавно осудили графит који се налази на свега 70 метара од Српске православне цркве у Вуковару и који је исписан 4. августа тј. на дан када је 1995. године почела злочиначка акција *Олуја*. На графиту пише „Нека живи Динамо и мајка Хрватска”, а поред је велика усташка шаховница са првим бијелим пољем. Наведени графит и даље стоји и шаље поруку мржње преосталим Србима у Вуковару, а полиција сматра да је јавно постојање усташког грба у складу са законом.

Према Линти, горе наведене чињенице и многе друге јасно показују да је за хрватску власт геноцидна НДХ била права држава хрватског народа, а усташки зликовци и бандити хероји и борци за слободу хрватског народа. Андреј Пленковић и његова Влада с једне и Колинда Грабар Китаровић с друге стране су, за разлику од Томпсона и многих других Хрвата који отворено величају усташтво, прави лицемјери јер декларативно у јавности причају да је Хрватска тобоже заснована на ЗАВНОХ-у и антифашизму и да то пише у Уставу, а у пракси воде проушашку политику.

ЗАХТЈЕВ ПРЕДСЈЕДНИКА ХРВАТског САБОРА ГОРДАНА ЈАНДРОКОВИЋА ЈЕ ТЕШКО ЛИЦЕМЈЕРЈЕ

Председник Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије Миодраг Линта оцјењује као тешко лицемјерје захтјев председника Хрватског сабора Гордана Јандроковића да председник СДСС-а Милорад Пуловић повуче изјаву којом је данашњу Хрватску упоредио са НДХ. Гордан Јандроковић је човек који, заједно са Колиндом Грабар Китаровић и Владом Хрватске, најдиректније ради на рехабилитацији усташтва и геноцидне НДХ о чему говоре бројне чињенице. Наиме, Хрватски сабор је 2016. године донио скандалозну одлуку да поново буде покровитељ убијеним усташким зликовцима у Блајбургу. Гордан Јандроковић сваке године лично одлази у Блајбург да положи вијенац убијеним усташама на спомен плочу на којој се налази усташки грб и на којој дословно пише „У част и славу погинулој хрватској војсци”. Потпуно је јасно да Јандроковић усташке бандите и злочинце сматра правом хрватском војском и борцима за слободу хрватског народа. Линта истиче да се у Хрватској наставља добро организована кампања усташких снага што свакодневно потврђују нови докази (графит „Уби Србина” на табли на улазу у родно село Милорада Пуповца Церане Доње; говори локалних функционера некажњено завршавају са усташким поздравом „За дом спремни” као што је то учинио председник Одбора за хрватске ветеране Вировитичко-подрavsке жупаније Мато Бубаш на свечаној сједници поводом Дана општине Воћин, ветерани из Петриње траже од Пуповца да плати 405.000 евра јер је рекао велику истину када је Хрватску упоредио са НДХ и др.). Свима је одавно јасно да Хрватска све више постаје фактор нестабилности и узор нацистичким и фашистичким покретима у Еворпи. Нажалост, САД, Европска унија и друге међународне организације и даље ћуте на све што се дешава у Хрватској.

			НАЈБОЉА ОДБОЈКАШИЦА НА ПЛАНЕТИ (СА СЛИКЕ)	ЦРКВЕНО ПРОК-ЛЕТСТВО	ДОДАВАТИ	ДИО ТИЈЕЛА ПТИЦЕ
	ЦИСТЕРНА, РЕЗЕРВОАР ЗА ТЕЧНОСТ					
	СТАРИ ЛИБИЈСКИ КРАЉ					
	ОСЈЕЋАЈ ДУШЕВНЕ ПАТЊЕ (МН.)					
	КОРАЛНО ОСТРВО					
ГРАД У ХЕРЦЕГОВИНИ ИЗ КОГА ПОТИЧЕ НАЈБОЉА ОДБОЈКАШИЦА НА СВИЈЕТУ	УГАО У ПРОСТОРУ	ГРБАВ ЧОВЈЕК, ГРБОЊА	КАПЕТАН Ж. ВЕРНА ШЕКСПИРОВ КРАЉ			
ШАРЖЕ НА ВРАТИМА (ТУР.)						РАСКО-МАДАТИ НА ДИЈЕЛОВЕ
ДОБРО ОЧИСТИТИ ЧЕТКОМ						
ЛИБАР, КЊИГА (ЛАТ. АРХ.)				АУТО-ЗАСТАВА	ПРВО СЛОВО	
ЕМИЛИЈА ОДМИЉА			СВЕМИР. ЛЕТИЛИЦА ИЛИЈА ОДМИЉА			
СТРМ БРЕЖУЉАК, БРДСКИ ВРШАК				ИЗВРШНИ ОДБОР	СЛИК, СРОК	
ЛИЈЕК ПРОТИВ МАСНОБЕ					МЕТАР КРЕТАЊЕ КРОЗ ВАЗДУХ	
СРПСКО КОЛО	ПРВАК, ШАМПИОН	ГРАЂАНСКА ЛИЦА КРАЂЕВО				
АЕРОКЛУБ			ЗАЧИН СА ШРИ ЛАНКЕ РАДИЈУС			
ДОЛАЗИТИ СКРЕНУВШИ С ПУТА						

РЕШЕЊЕ: такмичиле, изрицати, либро, А3, Ема, Шатл, Ђувиц, ИО, "Атакор", м, цивили, АК, цимет, свраћати.

» Никола Илић, Бранко Јаковљевић, Витомир Јаковљевић, Владимир Лацковић (горњи ред), Владимир Ерак, Витомир Вулин, Благоје Јаковљевић, Борислав Јаковљевић, Милорад Драгичевић

Први котлић Мале Босне у Сремској Митровици, најбољи Лаћарци

У Сремској Митровици, у насељу Мала Босна 15. септембра 2019. одржана је друга по реду котлићјада код Храма Светих сирмијских мученика. Такмичило се 17 екипа у кувању котлића, али и у другим спортским дисциплинама.

Организатор ове манифестације је ЗУ Моштинови на Дрини, а помоћ је пружила МЗ Слободан Бајић Паја, Град Сремска Митровица, и бројни предузетници. Како нам је рекао Витомир Вулин предсједник ЗУ Моштинови на Дрини котлићјада је била изузетно посјећена.

– Ове године смо имали и рингишпил, за најмлађе којих је био велики број, што нас много радује.

Поред кувања котлића присутни су се такмичили и у обарању руке, бацању каме-

на с рамена, бацању чепа, скоком у даљ. Наиме, на Првом котлићу Мале Босне је било прво званично првенство у обарању руке у општини Сремска Митровица. Екипа је била из Лаћарка, Чалме, Мачванске Митровице, Купинова...

Најбољи котлић је скувала екипа Дрвогелцац из Лаћарка, сребрни пехар је узела екипа Чалма из Чалме, а бронзани Гронинтен из МЗ Блок Б из Сремске Митровице.

Кували су по различитим рецептима, али како су такмичари сами нагласили главни састојак је љубав. Свакако треба водити рачуна о дужини кувања, и о одговарајућим моментима за додавање састојака.

Цијели програм је водио Никола Илић, а са звучника се могла чути крајишка музика. **ДРАГАНА БОКУН**

ЗАВИЧАЈНО ДРУЖЕЊЕ У БЕОГРАДУ

Мала Госпојина сабира Дивосељане

У Београду је 21. септембра 2019. године одржано традиционално завичајно дружење Дивосељана пригодном храмовне славе Дивосела – Мале Госпојине. Малу Госпојину славили су Дивосељани од насељавања у ове крајеве, окупљали родбину и пријатеље, „држали госте“, ишли цркви, момци и дјевојке ишли на загладачину, дружили се са својим пријатељима и познаницима из околних села, натјicali се у спортским – борилачким вјештинама, играли коло...

То је дио традиције српског народа Дивосела, за коју се увијек знало рећи да је боље „да нестане село, него обичај“. Ову традицију наставили су и данас славити Дивосељани, ма гдје се они налазили, расељени по читавом свијету.

На традиционалном дружењу у Београду, окупило се педесетак Дивосељана и потомака, који су наставили традицију својих коријена. Присутне је поздравио и пригодним ријечима се обра-

» Сарић Радмил, Вујновић Никола, Поткоњак Мика, Вујновић Десанка, Јоветић Бранка, Вујновић Сава и Сарић Снежана

тио проф. Миле Рајчевић, који је у својој пригодној бесједи говорио о историји Дивосела, једном напредном селу у коме послје 1900. године није било неписмених, селу антифашистичке традиције, солунских добровољаца, бораца НОР-а, народних хероја, богате културне и спортске традиције, село интелектуалаца, спорташа... Нажалост, данас је Дивосело пусто, све је етнички очишћено у грађанском рату у Хрватској 1991–1995. године. Оно што је започео Павелић и НДХ 1941. године, наставио је Фрањо Туђман 1991. године и потпуно ет-

нички очистио српска села: Дивосело, Читлук, Почитељ... Сви културно-историјски и антифашистички споменици су порушени, стамбени и господарски објекти, инфраструктура, нема трагова живота. Данас, када човјек дође у Дивосело, има осјећај да је дошао у простор у коме је вријеме већ одавно стало. У село више не стижу писма, нити их ко шаље, нити има ко да их прими.

Уз срдачна носталгична сјећања, завичајне пјесме, поносни на свој завичај, дружење је потрајало до касних ноћних сати.

МИЛЕ РАЈЧЕВИЋ.

У АДИЦАМА КОД НОВОГ САДА ОДРЖАН ТУРНИР У БАЛОТАМА

У склопу манифестације Дани Адица одржан је ревијални турнир у балотама 8. септембра 2019. године.

Адице се налазе на периферији Новог Сада, на крајњем западном дијелу урбаног градског подручја; између Подунавске улице (на југу), Новосадског пута (на сјеверу), Шумске улице (на истоку) и границе урбаног градског подручја Новог Сада (на западу). На турниру је учествовало 19 екипа, дошли су гости из Борче, Сомбора, Суботице, Београда, Бановаца... Прво мјесто је освојила екипа Нови Бановци, друго мјесто Болеч,

треће мјесто Руменка. Било је то cjелоднев-но дружење, то су углавном екипе које се на свим турнирима састају и друже.

Спонзори овог дружења, поред МЗ Адице, био је и ресторан Код Дуће, власника Видеканић Душана који је обезбједио 60 мајица, као и пекара Baker Алексић Душана. Из пекаре Baker је стигао и хлеб 14 кг тежак и преко метар дугачак.

Дружење је настављено уз печење и крајишку музику. Организатори су били Невен Леваја, Душан Шуша, Милорад Матић, Перо Трзин и Милорад Леваја. **ДРАГАНА БОКУН**

» Обрадовић Богдан, Станић Љубомир, Матић Смиља, Плећаш Дане, Јовић Никола, Бјеговић Петар, Рајчевић Миле, Јерковић Богдан и Вујновић Милан

СА ДРУГЕ СТРАНЕ ШТРЕКЕ – ПРОМОВИСАНА ЗБИРКА ПЈЕСАМА ЈАГОДЕ КЉАИЋ

Оживјели матерњи језик Крајишника

На 48. Бранковом колу, у Музеју Војводине, у рубрици *Немајеријално културно наслеђе Срба*, одржан је програм *Говор Баније, Кордуна, Лике и Босанске Крајине*, а поводом књиге пјесама *Са грује сјране штреке* Јагоде Кљаић из Глине.

О разлозима и мотивима настајања ове ријетке књиге говорила је и пјесме казивала ауторка Јагода Кљаић. Навела је да су је неки свијетли тренуци из свакодневног живота наводили на биљежење заборављених ријечи и потом стихова, што се развило у велики пјеснички пројекат од стотину пјесама.

О књизи је говорио Ненад Грујичић истичући значај дијалекталне лирике у времену када се круни биће српскога језика на балканским просторима. Истакао је значај књиге Јагоде Кљаић, прије свега као пјесничке творевине с обзиром да је поезија највиши облик књижевне писмености. Осим тога, матерњи језик као културолошка вриједносна категорија на цијелој планети представља, по Конвенцији Унеска, најважнији елемент нематеријалног културног наслеђа сваког народа. То је књига пјесама која надилази иначе потребне лингвистичке увиде, јер и сама постаје непресушним извором за проширивање и оживљавање вокабулара, то јест рјечника српског језика.

Потом је Грујичић навео неке ријечи из *Рјечника* на крају књиге и у дијалогу са публиком откривао њихово значење: абадијерати – не обраћати пажњу, не придавати значај; брента – дрвена посуда за воду радницима у пољу; пихдрити – бућити, гледати нетремице у некога или нешто, као омађијан посматрати; паламар – одрезан комад хлеба, носива греда у кући, у пренесеном значењу оно

најважније у животу; ђамкати – јести полако са ужитком; гујшчетна – повећа стражњица; федервагин – фијакер, кочија; целепар – власник већег крда свиња, трговац свињама; којзца – шерпа, рангла, обично мања; плентрав – неспреган, спор; тудум – који ништа не разуме; шпиглин – огледало и тако даље.

Публика је аплаузима награђивала сваку прочитану пјесму, међу којима су биле и ове: *Тица јаребица*, *На бициклину*, *У буклији ракија*, *Мој ћаћа на дрешу* и друге. Књига поезије Јагоде Кљаић *Са грује сјране штреке*, не само на симболични равни, доноси нам неумрли ехо завичаја исплетен у ризници богате банијске лексике као живог бића.

У програму је учествовала, и посебан шти-мунг дала позната ојкачка група *Јарачки јарани* из Бачког Јарка, која обиљежава тридесет пет година рада. Прије три деценије, по сценарију Ненада Грујичића, Радио Нови Сад је направио емисију *Од бећарица до ојкача*, која је освојила прво мјесто на тадашњој Смотри југословенских радија у Охриду. У тој емисији, као носећа и једина ојкачка група, учествовали су *Јарачки јарани*.

У знак захвалности што јој се пружила прилика да учествује на Бранковом колу, озарена лепотом свечаности, Јагода Кљаић је поклонила Ненаду Грујичићу, председнику Бранковог кола, двије флаше банијске ракије, шљивовицу и крушковачу. Погодило се да је јединствен поклон стигао баш на пјесников рођендан, па су учесници и публика одмах били почашћени љутим препеченицама уз спонтану ојкачу која је измамила осмјехе: „Ој, ракијо од педесет гради./ шта од моје младости уради!“

BANIJA.RS

» Ауторка Јагода Кљаић са учесницима програма

ЗАВИЧАЈНО УДРУЖЕЊЕ БАНИЈАЦА ПРЕДСТАВИЛО КЊИГУ БРАНКА КРЊАИЋА

» Бранко Крњић, Милош Бајић и Душан Богичевић

ЛЕКСИКОН СРБА БАНИЈЕ

У организацији Завичајног удружења Банијаца, потомака и пријатеља Баније 22. септембра је у Великој сали Градске општине Нови Београд одржана промоција књиге *Лексикон Срба Баније* аутора Бранка Крњића. Лексикон на преко 500 страна обухвата податке о 1.003 Банијаца који су значајни за културу, умјетност, науку, спорт, религију, привреду и обичних људи који су заслужили да се о њима пише.

Модератор промоције Милош Бајић нагласио је да присуство великог броја Банијаца показује приврженост прошло и садашњем времену родне завичајности.

– И поред неимаштине, удружење се потрудило да свесрдно и са великим задовољством подржи аутора Бранка Крњића на његовом мукотрпном раду у сакупљању материјала за личности наше Баније које су одштампане у *Лексикону Срба Баније*. Бранко се показао као прави ентузијаста кроз вишегодишњи рад. Његов лексикон ће вјероватно постати лична карта Баније. Вјерујем да ћете и ви, уз много захвалности према Бранку Крњићу, прихватити ово значајно дјело, као нашу заједничку реликвију с којом ћемо се знати поносити – рекао је Бајић.

Рецензент лексикона проф. др Душан Богичевић нагласио је да је ово први лексикон Срба Баније који је написан слободно, без сугестија шта ће се за некога написати.

– Бранко није желио стављати у лексикон податке који нису доказани и провјерени, био је врло темељан. У писању овог дјела анализирао је вријеме и догађаје, улогу појединих личности у њима, уз истинито и објективно приказивање.

Сам аутор Бранко Крњић истакао је да бавећи се прикупљањем података за лексикон схватио је колико тога није знао о Банији, а изучава свој родни крај дуги низ година.

– У лексикону ћете пронаћи многа лица за која нисте знали да су Банијци. Нашао сам Банијце који су били дио Првог српског устанка, човјека који је цијели рат био лично пратња Драже Михајловића, витезе Карађорђевог звијезде који су заборављени и запуштени у нашој прошлости, 80 свештених лица, тачкикета који су дали незмјеран допринос у раду Православне цркве на свим просторима. 77 је владика, а ми можда не знамо ниједног – рекао је Крњић.

Он је напоменуо свим читаоцима да прије него што пређу на претрагу имена оба-

везно прочитају његов Предговор који ће открити његову намјеру, пориве, методологију рада, али и објаснити зашто нешто јесте, а зашто нешто није овдје обрађено и на који начин је то обрађено.

– Ми волимо свој крај, али запамтите да љубав није довољна. За свој крај треба радити, ми морамо стварати. У фази смо када лутамо. Брзо се приклањамо средини у коју долазимо. Селимо се и заснивамо породице и врло смо успешни као пословни људи и на свим другим плановима и заборављамо. То није добро. Оно што је било се не смије заборавити, јер оно што је било је поука новим и младим генерацијама да се више не понавља – закључио је Крњић.

Крњић се захвалио својим сарадницима академском сликару, графичару и магистру Драгану Чубрићу, Чеди Вукомировићу. Захватио се лектору Николи Корици, Александру Недељкову, Милошу Бајићу, рецензентима Душану Богичевићу и др Милану Кољанину.

Промоцију су пјесмом увеличали женска пјевачка група *Жене Баније* и мушка пјевачка група Завичајног удружења Банијаца.

Књигу можете поручити на број 063 890 6803.

ДРАГАНА БОКУН

У Пожаревцу представљена изложба о Доситејевим данима у Далмацији

Поводом 280 година од рођења Доситеја Обрадовића и 250 година од његовог доласка у село Плавно код Книна, а у организацији Народне библиотеке Илија М. Пешировић Пожаревац и Завичајног удружења Далмација из Суботице, свечано је 16. септембра 2019. године отворена изложба *Доситеј и Српско Плавно 1769–2019*. аутора Милорада С. Кураице. Ова изложба посвећена је Доситејевом великом просветитељском путовању и представља пресјек најважнијих тачака Доситејевог боравка у Далмацији, који је посредно и непосредно утицао на његов живот и рад, а експонати на овој изложби, још једном подсјећају на стваралаштво Доситеја Обрадовића и његову немјерљиву вриједност.

О значају његовања Доситејевог дјела у српском народу говорили су Вера Зарих Митровић, директорка, Тајана Вукша Мандић, представник Завичајног удружења Далмација из Суботице, Тајана Живковић, руково-

дилац Завичајног одјељења и Одјељења старе и ријетке књиге и Милорад С. Кураица, аутор изложбе.

У умјетничком дијелу програма учествовали су хор ОШ *Доситеј Обрадовић* из Пожаревца са диригентом Тањом Маринковић, професорком музичког васпитања, Сава Матић, ученик ОШ *Доситеј Обрадовић*, Драгиша Живадиновић, књижевник и глумац и Софија Гердијан, пјесникиња. Модератор програма била је Марија Копун.

Милорад Кураица, у обраћању присутнима, истакао је да је Доситеј Обрадовић свој просветитељски и књижевни рад започео средином априла 1761. године у српској Далмацији и да је прије 250 година великан и бесмртни Доситеј „златном ногом ступао на ужарено тло“ Плавна.

– Доситеју Обрадовићу пуно дугује српска култура, али му се српски народ у Далмацији приклања са посебном захвалношћу. Управо из тог разлога, са покушајем да се његов лик и дјело трајно не

изгубе у спомену овдашњег, далматинског српског народа, организовано је ово дружење и изложба у спомен Доситејевом путу кроз Далмацију и, посебно, кроз моје родно Плавно, нажалост, сад готово пусто – подвукао је Кураица.

Доситеј је црквеном учењу супротставио разум, материјални свијет, науку и просвећени ум. Вјеровао је у моћ разума и науке, за њега је наука била изнад свега, изнад свих традиција и вјеровања. Његов животни пут најбоље показује шта заблуде могу да учине од човјека, али и како добра воља и напор могу допринијети да се много шта научи и буде од користи своме народу. Доситејево мисли и рад окренути су образовању српског народа и оснивању школа, његово начело је да наука мора доспјети до најзабаченијег српског села, а његове снажне поруке: *Идућ учи, у вјекове леда и Књије, браћо, књије, а не звона и ирайорце*, актуелне су и данас.

BIBLIOTEKARO.ORG

» Аутор изложбе Милорад С. Кураица са члановима хора ОШ „Доситеј Обрадовић“ из Пожаревца

БЕСПЛАТНО РЕЗЕРВИШИТЕ

СРПСКО КОЛО

Уколико желите редовно да добијате свој примјерак „Српског кола“ на кућну адресу (у Србији) довољно је да позовете број дописништва у Новом Саду **021/66 13 600**
Радно вријеме: понедељак, сриједи и петак од 9 до 16,
уторак и четвртак од 12 до 19 часова.

СПЕКТАКЛ У БАЊАЛУЦИ ПОВЕЋАЊЕ НАТАЛИТЕТА КАО ПРИОРИТЕТАН ЗАДАТАК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Ветерани Ц. Звезде и Борца увеличали хуманитарну акцију Дјеца нам се рађала

У Републици Српској је фудбалском утакмицом која је одиграна 12.9.2019. године на Градском стадиону Бањалука, између ветерана Фудбалског клуба Црвена Звезда и екипе ветерана ФК Борца, као и ревијалном утакмицом између љекара и новинара Републике Српске означен почетак кампање за подизање свијести о значају повећања natalитета.

Утакмице су пред пуним стадионом одигране у организацији новоосноване Фондације Дјеца нам се рађала која је тим догађајем промовисала natalитет и породицу као највећу вриједност у друштву.

Догађају је присуствовало највише руководство Републике Српске. Почетак утакмица обиљежиле су химне Републике Српске и Републике Србије које су извела дјеца Основне школе Свети Сава из Бањалуке.

Поред фудбалских мечева, програм су употпунили Маринко и Марко Роквић, као и Тройико бенг. Почетак

так утакмица су симболично озваничила дјеца која су пустила балоне у ваздух, док је сам почетак меча и први ударац извео легенда Црвене звезде Драган Џајић. Прву утакмицу одиграли су доктори Универзитетско-клиничког центра Републике Српске и састав новинара Републике Српске под називом Седма сила, док су послје њих на терен изашли ветерани Борца и Црвене звезде међу којима је био и Маринко Роквић.

Предсједник фондације Дјеца нам се рађала Владо Ђајић задовољан великом посјетом обратио се свима присутнима:

– Од званичника Републике Српске чули смо да по-

чиње одлучна борба против бијеле куге. Сматрамо да се у ту борбу морамо укључити сви јер то у овом тренутку мора бити приоритет сваког појединца и државе у цјелини. У кругу вриједности модерног човјека све је мање простора за дјечу и породицу. Због тога морамо бити одлучни да то у нашој држави не дозволимо, већ да приоритет дамо правим вриједностима: породици, дјецу, љубави и хуманијем односу према људима. Фондација Дјеца нам се рађала вас позива да нам слједећа година буде година рађања и ако не одласка, онда бар одгађања одласка из Републике Српске. Молим вас да свако од

вас да свој допринос – поручио је Ђајић.

Поводом почетка ове веома значајне кампање за Републику Српску, предсједница Републике Српске Жељка Цвијановић је изјавила да је побољшавање демографске слике један од приоритета.

– Подржавам све активности које су у оквиру наше приче о већем броју становника Српске. То је нешто око чега треба да будемо окупљени – подржати институције које настоје побољшати живот грађана, младих брачних парова, а што подразумева и рад на пронаталитетним мјерама – рекла је Цвијановићева уз поруку да сви треба да буду уз организације које желе градити бољу будућност.

Српски члан Предсједништва БиХ Милорад Додик, који је такође присуствовао и подржао овај догађај, истакао је да је ово прилика да се људи окупе око дивне идеје и да се скрене пажња на значај повећања natalитета у Републици Српској.

– Друштво има осјећај и потребу да скрене пажњу на проблем рађања и да подстакне све људе, мајке прије свега, да доносе лаке одлуке у том погледу, рачунајући на општедруштвену подршку – рекао је Милорад Додик.

Предсједник Владе Републике Српске Радован Вишковић изјавио је да је подршка natalитету у Републици Српској заједнички задатак свих, да се дјеца рађају и да се тиме јача Република и остатак на овим просторима. Истакао је да је Влада Републике Српске имала стручну анализу питања natalитета у Српској и да ће у наредном периоду на основу тога предузети све потребне мјере како би се повећао број становника Републике Српске.

» МАЈСТОР: Станислав Караси предводио ветеране Звезде

Легенда Црвене звезде Драган Џајић поводом почетка кампање Дјеца нам се рађала у Републици Српској саопштио је да је Фудбалски клуб Црвена звезда са задовољством подржао кампању.

– Драго ми је да боравак протиче у једној изванредној атмосфери, нисмо ни сумњали да ће бити другачије. Наш клуб ће се увијек радо одазвати оваквим хуманитарним акцијама којих би требало да је што више – рекао је Џајић.

Владимир Петровић Пижон био је веома срећан што је дио ове акције.

– Надам се да смо дали допринос овој акцији и уљепшали Бањалучанима овај дан – рекао је Пижон.

Предсједник Црвене звезде Светозар Мијаиловић рекао је да су дјеца будућност сваке земље и захвалио се домаћинима на позиву који ће увијек прихватити.

– Када год дођемо овдје, сретнемо велики број навија-

ча Црвене звезде. Мислим да много становника овог краја долази на мечеве на нашем стадиону. Господин Ђајић је дуго планирао овај сусрет ветерана и драго ми је што је све успјешно завршено. Надам се да је ово добар почетак великог посла који нас чека, јер без рађања дјеце нема перспективе ни у једном народу, а надам се да ће малишани из овог краја завољети црвено-бијеле боје – закључио је Мијаиловић.

У данашње вријеме када се са свих страна покушава урушити породица, одлука Републике Српске да крене у борбу против бијеле куге је једна од најзначајнијих одлука коју је њено руководство донијело. Породица је одувјек представљала основу нашег друштва, а повећање natalитета је подједнако важно као и политичка, економска, културна и свака друга борба коју Република Српска свакодневно води за свој опстанак. **ДРАГАНА ШИПОВАЦ**

» Међу 10.000 навијача нашли су се и највиши званичници Републике Српске предвођени Милорадом Додиком